

Javni zavod Triglavski narodni park v letih 2008 in 2009

Public Institution of Triglav National Park
in 2008 - 2009

Kazalo

Predgovor / Foreword	1
Od prvih pobud do danes	2
Osebna izkaznica · Namen ustanovitve TNP · Poslanstvo JZ TNP · Vizija	3
Sestava · Pravne podlage · Naloge	4
Službe JZ TNP	5
Prednostne naloge JZ TNP v letih 2008 in 2009	6
Delo na področju varstva narave, ohranjanja kulturne krajine in razvoja	7
Zbiranje podatkov o naravi in človekovih vplivih	7
Varstvo in upravljanje s prostoživečimi živalmi	8
Urejanje prostora	8
Naravovarstvena nadzorna služba	9
Ustrezen razvoj podeželja	10
Urejanje parka za obisk, izobraževanje, ozaveščanje, informiranje in promocija	11
Dom Trenta	11
Triglavska roža na Bledu	13
Informacijske postaje TNP	14
Parkovne poti in info točke na terenu	14
Izobraževanje in naravovarstvena vzgoja, komuniciranje z javnostmi, promocija	15
Mednarodni projekti in programi	18
Sodelovanje strokovnih služb	21
Svet Triglavskega narodnega parka v letih 2008 in 2009	22
Zaposleni v javnem zavodu TNP v letih 2008 in 2009	24
Poslovno poročilo	26
Posveti z referati, predavanja in bibliografija	28
Executive Summary	30

Predgovor

Triglavski narodni park je pred nekaj leti doživel kulminacijo svojega razvoja in uspešnega delovanja z razglasitvijo UNESCOVEGA Biosfernega območja Julijske Alpe in s pridobitvijo diplome Sveta Evrope za zavarovana območja. Osrednje vprašanje v preteklih letih je bilo – kako uspešno naprej. Jasno spoznanje, da brez novega zakona o Triglavskem narodnem parku in brez načrta upravljanja pot ne bo lahka, je bila rdeča nit našega dela tudi v letih 2008 in 2009.

Že na začetku 2008 je vlada določila osnutek novega zakona o TNP (ZTNP), predlog poslala v parlament, a žal zaradi konca sklica državnega zbora v tistem letu nadaljnji parlamentarni postopek ni bil več mogoč. Nova vlada se je na temeljih predloga, ki smo ga sooblikovali že od leta 2001 naprej, takoj lotila dela in tik pred koncem leta 2009 ponovno določila predlog ZTNP. Državni zbor je predlog sprejel in začel postopek javnih obravnav. Tokrat je časa dovolj in upamo, da bomo po desetih letih dela in tisočeri usklajevanjih le dobili tako potreben nov ZTNP.

Leti, prikazani v tem poročilu, sta bili posebni še zaradi marsičesa. Iz različnih razlogov smo vsa zavarovana območja doživljala sušo pri pridobivanju projektov, iz konjunktura v letu 2008 smo padli v recesijo 2009, ki se je krepko kazala tudi v javnem sektorju. Sredi leta 2008 smo po več letih le doživeli popolno spremembo sistema uslužbencev v javnem sektorju, ki zaposlenim v javnem zavodu TNP večinoma ni prinesel izboljšanja stanja oziroma je celo poslabšal nagrajevanje. Leta 2009 je TNP dobil nov svet parka in oktobra istega leta tudi novega direktorja.

Kljub vsemu pa smo lahko ponosni ob pogledu na pot, prehojeno v teh dveh letih, in opravljeno delo, ki je s sliko in besedo prikazano v tej publikaciji. Na podlagi letnih poročil 2008 in 2009 z zadovoljstvom ugotavljamo, da je JZTNP v preteklih dveh letih opravil vse redne naloge in obveznosti, ki izhajajo iz zakonskih opisov del, hkrati pa tudi izpolnil veliko večino nalog, zapisanih v programu dela JZ TNP za leti 2008 in 2009.

In še pomembneje je, da v JZ Triglavski narodni park imamo vizijo, kako naprej. Vizija JZ TNP je, da zavarovano območje TNP postane zgled uspešnega sodelovanja naravovarstvenih, gospodarskih, rekreacijskih in družbeno-kulturnih interesov s skupnim ciljem: zagotavljati ohranjeno naravo, okolje in kulturno dediščino ter sonaravni razvoj Julijskih Alp za prihodnje generacije.

Mag. Martin Šolar,
direktor Triglavskega narodnega parka

Introduction

A few years ago, the Triglav National Park reached the peak of its development and operation when it proclaimed the Julian Alps UNESCO Biosphere Reserve and was awarded the European Diploma of Protected Areas. The main issue we were facing in these past years was how to continue the work successfully. Fully aware that without a new Triglav National Park Act and Management Plan the road to future will not be an easy one, we placed the above issues at the centre of the Park's activities in the years 2008 and 2009.

At the beginning of 2008, the Government of the Republic of Slovenia (RS) prepared a draft Triglav National Park Act (ZTNP) and submitted it to parliamentary procedure. Unfortunately, the mandate of the National Assembly drew to an end and the legislative procedure was halted. The newly-appointed Government immediately set to drawing up a proposal of the Act, which we have been working on since 2001, and just before the end of 2009 another Proposal of the TNP Act was presented to the National Assembly, which adopted it and presented it for public debate. Currently, there seems to be enough time and we can be reasonably optimistic that after ten years of hard work and countless modifications Slovenia will finally pass the much needed Triglav National Park Act.

The years presented in this Report were no ordinary years for a number of reasons. During the period concerned, all protected areas were hit hard by a shortage of projects funds. The business trough of 2008 intensified in 2009 and the crisis was also felt in the public sector. In mid-2008 TNP was faced with a radical reform of the public sector recruitment and reward system, which meant a worsening of the conditions for most Park's employees who have had to face salary reductions. In 2009, a new TNP Council was appointed and since October 2010 the Park has been led by a new director.

Looking back at the path we have taken over the last two years and the work we have done despite all the obstacles makes a man proud. This brochure gives an overview of the Park's activities in word and image. As stated in the Annual Reports for 2008 and 2009, the Triglav National Park Public Institution carried out all its regular tasks and obligations arising from regulated job descriptions in 2008 and 2009 and managed to execute most tasks stated in the Programme of Work of the Triglav National Park Public Institution.

More importantly, the Triglav National Park Public Institution is a protected area with a clear vision. We are dedicated to making this National Park a model example of good cooperation among nature conservation, economic, recreational and social-cultural interests working towards a common goal: to preserve the nature, environment and cultural heritage as well as sustainable development of the Julian Alps for the future generations.

Martin Šolar, MSc
Director of Triglav National Park

Od prvih pobud do danes

Mejniki v zgodovini TNP

- 1906** – prvi predlog za ustanovitev Naravnega varstvenega parka nad Komarčo
- 1924** – nastanek Alpskega varstvenega parka v dolini Triglavskih jezer (1600 ha)
- 1961** – odlok o razglasitvi Doline Triglavskih jezer za Triglavski narodni park (2000 ha)
- 1981** – uzakonitev parka v sedanjem obsegu
- 2003** – vključitev Julijskih Alp in Triglavskega narodnega parka v mednarodno omrežje biosfernih območij UNESCO MaB (Man and Biosphere – Človek in biosfera)
- 2004** – diploma Sveta Evrope za zavarovana območja z vzornim upravljanjem

Podaljšanje diplome Sveta Evrope TNP

Ministrski svet Sveta Evrope je 21. oktobra 2009 TNP-ju podaljšal diplomu za zavarovana območja do maja 2019. Pri podelitvi omenjene diplome se upošteva izjemnost območja, evropska pomembnost z vidika ohranjanja naravne in krajinske pestrosti ter tudi pomen zavarovanega območja za znanstvene, kulturne, estetske in rekreacijske namene. Evropska diploma je tesno povezana z ustreznim načinom ter izvajanjem varovanja, ki integralno vključuje elemente ohranjanja narave in sonaravnega razvoja z nekaterimi primernimi človekovimi dejavnostmi.

Diplomo Sveta Evrope za zavarovana območja je od leta 1965 prejelo 69 območij iz 25 držav.

V pogojih in priporočilih ob podaljšanju diplome TNP je navedeno, da je potreben čimprejšnji sprejem ustreznega zakona TNP, kateremu morata slediti še priprava in sprejem načrta upravljanja za območje TNP. Med priporočili pa je med drugim tudi zapisano, da morajo biti spremembe varstvenih območij v prid varstvu narave.

Priporočila in obveznosti, ki jih je prejel JZ TNP s prejemom diplome leta 2004 in s podaljšanjem leta 2009, so sestavni del programa dela JZ TNP.

Prejetje certifikata za čezmejno ekoregijo Julijske Alpe

TNP je 12. septembra 2009 skupaj z naravnim parkom Julijsko predgorje v dolini Rezije v Italiji prejel certifikat kakovosti Federacije Europarc za čezmejno sodelovanje med zavarovanimi območji. Obe zavarovani območji uspešno sodelujeta že vrsto let na področjih upravljanja živalskega sveta, Nature 2000, planinskega pašništva in sonaravnega kmetijstva, varstva kulturne dediščine, okoljske vzgoje in dela z mladimi nadzorniki ter na področju mednarodnega sodelovanja, kjer je treba izpostaviti uspešen skupni projekt ERA – Eko regija Alpe Adria. Takšno priznanje je doslej prejelo le osem zavarovanih območij, ki se povezujejo čez meje in ki izkazujejo zahtevane stopnje sodelovanja na področju upravljanja, varovanja in trajnostnega razvoja.

Osebnostna izkaznica TNP

Obseg	83.807 ha
Osrednje območje	55.332 ha
Robno območje	28.475 ha
Najvišja točka	Triglav – 2864 m
Najnižja točka	Tolminska korita – 180 m
Pokrajinske značilnosti	Mlado nagubano gorstvo Vzhodnih Julijskih Alp, reliefna razgibanost s priostrenimi vrhovi, strmimi stenami in globoko vrezanimi ledeniško preoblikovanimi dolinami.
Podnebje	Povprečne temperature najtoplejšega meseca se gibljejo med 20 °C v dolini in 5,6 °C v gorah, najhladnejšega pa med 0,7 °C in – 8,8 °C. Padavinsko povprečje je nad 1500 mm. Na leto je 120 do 146 padavinskih dni.
Gozd	Dve tretjini parkovne površine pokriva gozd; na južni strani prevladuje bukev, na severni pa smreka in macesen.
Vode	Podzemne vode, kraški izviri, vodotoki in ledeniška jezera so bogastvo TNP. Gorski grebeni med Savo in Sočo zarisujejo hidrološko mejo med Jadranskim in Črnim morjem.
Število naselij	25
Število prebivalcev	2352
Občine v parku	Bovec (30,9 %), Bohinj (26,1 %), Kranjska Gora (16,5 %), Bled (4%), Tolmin (8,5 %), Kobarid (3,9 %) Gorje (10 %) in Jesenice (0,1 %).
Človekove dejavnosti	Gozdarstvo, kmetijstvo s planinskim pašništvom, obrtne dejavnosti (tudi izdelki domače obrti iz lesa in volne), turizem.
Lokalni izdelki	Bovški ovčji sir, sir Tolminc, bohinjski sir mohant ter izdelki domače obrti iz lesa in volne.
Povprečno letno število obiskovalcev	2 do 2,5 milijona
Število zaposlenih v JZ TNP	51 redno zaposlenih (december 2008) 50 redno zaposlenih in 1 projektna zaposlitev (december 2009)
Upravljavalec	JZ TNP

Namen ustanovitve TNP

Z Zakonom o Triglavskem narodnem parku iz leta 1981, ki je po svoji pravni naravi akt o razglasitvi naravne znamenitosti, so Triglavski narodni park razglasili z namenom, da bi ohranili izjemne naravne in kulturne vrednote, zavarovali avtohtono rastlinstvo in živalstvo ter naravne ekosisteme osrednjega dela Julijskih Alp. Hkrati je bil namen Zakona, da bi ljudem na tem območju omogočil razvoj kmetijstva in gozdarstva, usklajen z naravnimi danostmi in vrednotami, prebivalcem in drugim obiskovalcem parka pa uživanje naravnih in kulturnih vrednot ter rekreacijo v naravi.

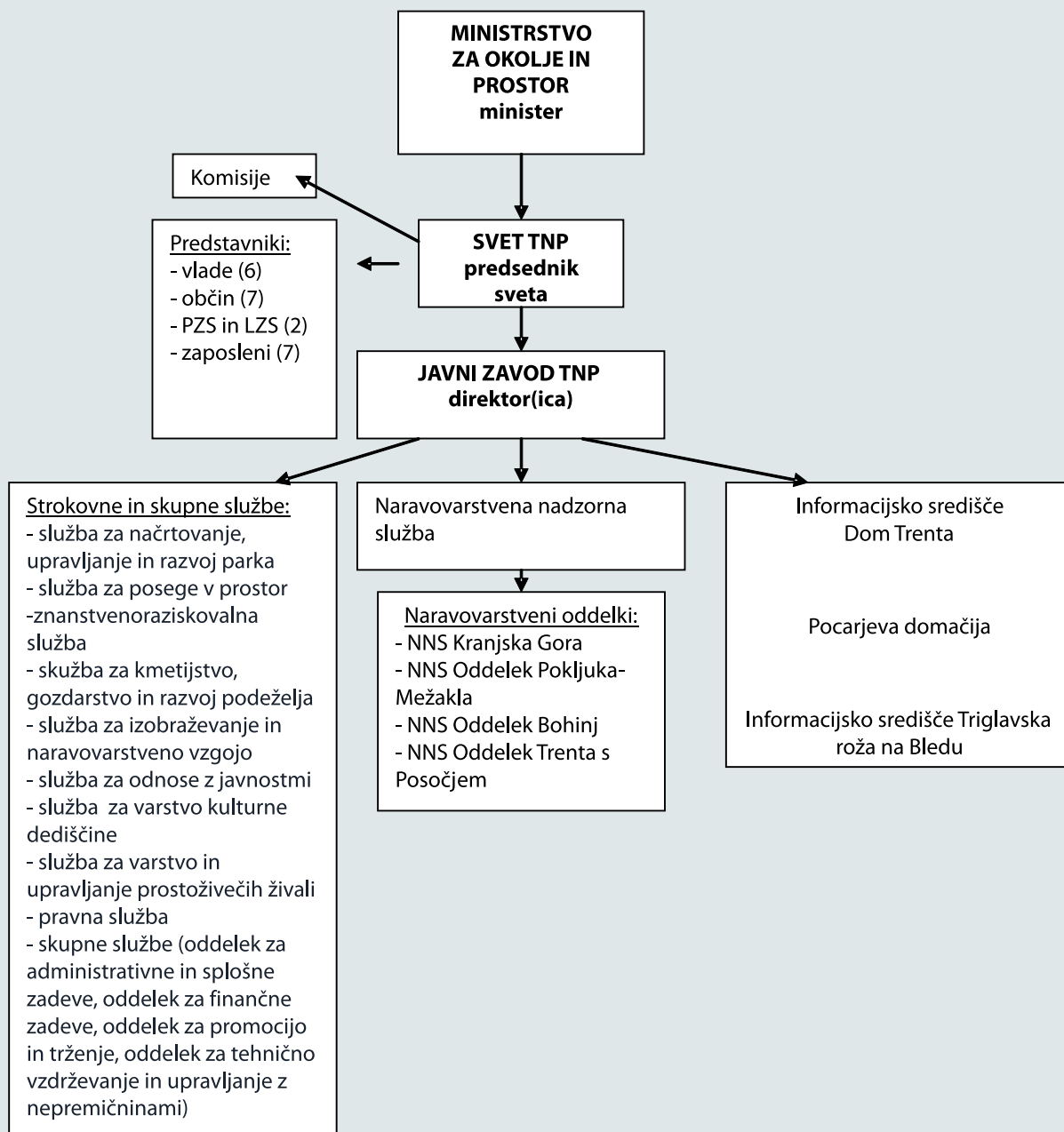
Poslanstvo JZ TNP

- **ohranitev** izjemnih naravnih vrednot in kulturne dediščine, varovanje rastlinskega in živalskega sveta, ekosistemov ter značilnosti nežive narave,

- ponuditi možnost za **obiskovanje in doživljanje** narave, kulturnega izročila in duhovnih vrednot tega izjemnega alpskega prostora,
- v skladu s primarnimi varstvenimi cilji in naravnimi danostmi omogočiti naravi in kulturni krajini prijazen **trajnostni razvoj in življenje ljudi** v parku in njegovi neposredni bližini.

Vizija

Vizija Javnega zavoda Triglavski narodni park je, da zavarovano območje TNP postane zgled uspešnega sodelovanja naravovarstvenih, gospodarskih, rekreacijskih in družbeno-kulturnih interesov s skupnim ciljem: zagotavljanje ohranjeno naravo, okolje in kulturno dediščino ter sonaravni razvoj Julijskih Alp za prihodnje generacije.

Sestava

Za upravljanje Triglavskega narodnega parka je pooblaščen JZ TNP s sedežem na Bledu, ki ga vodi direktor mag. Martin Šolar. Zavod deluje pod okriljem Ministrstva za okolje in prostor. Najvišji organ upravljanja je svet zavoda, katerega število in sestava članov sveta zagotavlja uravnoteženo sestavo državnih in lokalnih predstavnikov, predstavnikov lastnikov, delavcev zavoda in zainteresirane javnosti. Poseben vpliv ustanovitelja na bistvene odločitve pri upravljanju narodnega parka se zagotavlja z obveznim soglasjem članov sveta zavoda – predstavnikov ustanovitelja.

Sredstva za delovanje dobiva iz proračuna RS (dobrih 70 odstotkov), s prodajo svojih storitev in iz drugih virov (mednarodni projekti).

Nov svet in novo vodstvo JZ TNP

15. julija 2009 je bil konstituiran svet v novi sestavi za štiriletno mandatno obdobje. Novi člani sveta so izmed predstavnikov ustanovitelja za predsednika sveta JZ TNP izvolili dr. Darija Krajčiča, za podpredsednika pa Dušana Vučka.

Dr. Mariji Markeš je poteklo 4-letno mandatno obdobje direktorice. Svet TNP je na svoji drugi seji avgusta 2009 za direktorja TNP za novo mandatno obdobje predlagal mag. Martina Šolarja, ki ga je Vlada RS potrdila 1. oktobra 2009.

Pravne podlage

Najpomembnejša predpisa, ki opredelujeta področje dela JZ TNP, sta Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81 s spr.; ZTNP) in Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 56/99 s spr.; ZON).

Delovanje TNP ima podlago tudi v Ustavi Republike Slovenije in vrsti drugih zakonskih in podzakonskih predpisov s tega področja.

Naloge

JZ TNP opravlja številne naloge javne službe: načrtovanje, upravljanje in razvoj parka, urejanje prostora, naravovarstveni nadzor v prostoru, varstvo kulturne dediščine, zbiranje in analiziranje

podatkov o naravi in človekovih vplivih, sodelovanje pri projektih razvoja podeželja, izobraževanje in naravovarstvena vzgoja, naravovarstveni nadzor, varstvo in upravljanje s prostoživečimi živalmi, ozaveščanje, založništvo, informiranje, sodelovanje z lokalnimi skupnostmi in drugimi ustanovami. Upravljaavec ima tudi javna pooblastila za opravljanje nadzora in izvajanje predkupne pravice. Pripravljajo se strokovne podlage za naravovarstvene smernice za prostorske akte občin, strokovna mnenja za načrtovane gradnje, upravljaavec pa je tudi stranka v upravnih postopkih s tega področja. Kot javno pooblastilo je pravno urejeno tudi potrjevanje razvojnih dokumentov.

Nekatere naloge, ki so prav tako pomembne za razvoj parkovnih idej, pa TNP opravlja v okviru projektov – kot nosilec ali kot partner – ali v okviru mednarodnega sodelovanja. Nameni, cilji in rezultati projektov se povezujejo in prepletajo z nalogami javne službe in javnimi pooblastili. Projekti so v veliki meri financirani iz mednarodnih skladov in zaradi narave projektne dela trajajo določen čas.

Službe JZ TNP

Služba za načrtovanje, upravljanje in razvoj parka

Služba opravlja strokovne naloge na področju varstvenih ureditev za potrebe strokovnih podlag za novelacijo zakonodaje, načrt upravljanja in usmeritve za različne dejavnosti na območju parka, sodeluje z ustanovami in organizacijami, ki imajo v parku različne upravljalvske pristojnosti in interese, ter opravlja različne naloge za namene predstavljanja, informiranja, izobraževanja, usmerjanja, vodenja ter obiskovanja.

Služba za posege v prostor

Služba sodeluje z Zavodom RS za varstvo narave pri pripravi naravovarstvenih smernic za prostorske akte delov občin znotraj TNP, pripravlja strokovna mnenja h gradnjam in spremlja posege v prostoru. V primeru kršitev seznanja pristojni inšpektorat. Med osrednjimi nalogami je še svetovanje v zvezi z gradnjami, sodelovanje s predstavniki občinskih uprav in Ministrstva za okolje in prostor (ARSO). V zvezi s prostorskimi posegi služba redno fotodokumentira stanje ter ureja arhiv.

Znanstvenoraziskovalna služba

Cilj službe je zbrati in urediti dosedanje rezultate znanstvenih raziskav vseh področij, spodbujati in usmerjati raziskave raziskovalnih ustanov ter raziskovati naravo, človekove vplive in kulturno dediščino. Urejeni podatki in dejstva o območju narodnega parka in vplivne okolice so podlaga za vrednotenje. Vrednotenje narave je informacija, ki jo ustrezno posredujemo različnim ciljnim skupinam.

Služba za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja

Delo službe temelji na tesnem sodelovanju z lokalno skupnostjo in organizacijami, ki so podporno okolje za skladen in trajnosten razvoj podeželja na vplivnem območju TNP. Prednostne naloge so svetovanje in pomoč tukajšnjemu prebivalstvu na področju kmetijstva in razvoja podeželja ter priprava in izvajanje razvojnih programov na lokalni, regionalni in mednarodni ravni.

Služba za izobraževanje in naravovarstveno vzgojo

Poleg izobraževanja, naravovarstvene vzgoje in ozaveščanja opravlja služba tudi pedagoško delo, publiciranje, promocijo TNP ter zbiranje in urejanje različnih gradiv. Pripravlja tematske predstavitve TNP, promocijsko, poljudno in strokovno gradivo z izobraževalno vsebino, organizira ekskurzije, naravoslovne dneve, izlete, ture in druge oblike vodenega obiskovanja parka, pripravlja tematske razstave in organizira različne delavnice.

Služba za odnose z javnostmi, informiranje in založništvo

Služba skrbi za dostopnost do informacij o TNP ter ažurno in celovito

obveščanje medijev in javnosti o delu JZ TNP. V sodelovanju s strokovnimi službami pripravlja odgovore na vprašanja novinarjev ali drugih posameznikov, opravlja naloge za podporo uprave TNP, sodeluje pri organizaciji dogodkov in predstavljanju parka ter skrbi za obveščenost med zaposlenimi. Pomembna naloga je tudi založništvo, pri katerem sodeluje vse strokovne službe.

Služba za varstvo kulturne dediščine

Upravljaavec pri varstvu kulturne dediščine in krajine sodeluje z območnimi enotami Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije in svetuje strankam pri gradnjah glede upoštevanja lokalnih značilnosti stavbne dediščine in kulturne krajine. Med konkretne naloge varstva kulturne krajine pa spadata redno vzdrževanje objektov kulturne dediščine v upravljanju TNP in tudi redna košnja grbinastega travnika v Zgornji Radovni.

Naravovarstvena nadzorna služba

Naravovarstvena nadzorna služba (NNS) je terensko organizirana služba v zavodu TNP. Opravlja varstvo in nadzor v prostoru, sodeluje s strokovnimi službami TNP (zbiranje analitičnih podatkov), sodeluje pri preventivnem, vzgojnem delu, vodenju in ozaveščanju obiskovalcev ter delu z mladimi. Vsi nadzorniki veliko časa namenjajo tudi postavljanju in vzdrževanju parkovne infrastrukture ter skrbništvu za kočje TNP. Delo naravovarstvene nadzorne službe je razdeljeno na štiri naravovarstvene oddelke (Bohinj, Kranjska Gora, Pokljuka-Mežakla, Trenta s Posočjem).

Služba za varstvo in upravljanje prostoživečih živali

Dve tretjini nadzornikov opravljata tudi naloge s področja varstva in upravljanja prostoživečih živalskih vrst. Ti nadzorniki zbirajo in vodijo podatke za analize stanja nekaterih pomembnejših prostoživečih živalskih vrst, sodelujejo pri raziskovalnih projektih ali jih izvajajo ter opravljajo lovskoupravljalvske naloge v skladu z načrti.

Oddelek za pravne zadeve

Oddelek skrbi za formalnopravno usklajenost poslovanja zavoda z veljavnimi predpisi, spremlja zakonodajo in objave v Uradnem listu RS, pripravlja in pravno usklajuje splošne akte zavoda, pogodbe in druge dokumente s področij dela zavoda ter sodeluje pri pripravi in izvedbi javnih razpisov. Strokovno pomaga pri prijavi kršitev predpisov s področja delovanja zavoda pristojnim organom.

Oddelek za administrativne in splošne zadeve

Tajništvo opravlja številne naloge: od dokumentiranja dopisov, urejanja pošte, različnih internih dokumentov do koordinacijskih del med upravo in službami na terenu, vodenja arhiva in komuniciranja s strankami. Oddelek opravlja tudi kadrovske zadeve (vodenje evidenc, priprava dokumentov s področja delovnih razmerij, spremljanje izvajanja pogodbenih obveznosti službe, priprava izobraževalnega načrta ipd.) in delo pooblaščenca za varstvo pri delu.

Oddelek za finančne zadeve

Oddelek spremlja finančno poslovanje zavoda, skrbi za sprotno evidentiranje poslovnih dogodkov v poslovnih knjigah, vodi sintetične in analitične evidence sredstev in obveznosti do virov sredstev zavoda, blagajniško poslovanje ter materialno knjigovodstvo, skrbi za pripravo finančnih načrtov ter obveznih računovodskih izkazov in drugih poročil ter analiz. Oddelek opravlja obračun plač in drugih prejemkov ter računovodski nadzor.

Oddelek za promocijo in trženje

Oddelek skrbi za založniško dejavnost TNP, predlaga in organizira različne programe doživljanja parka, daje turistične informacije, sodeluje na predstavitev parka in dejavno sodeluje pri turističnih razvojnih programih. Vodi evidenco in koordinacijo oddajanja prenočitvenih zmogljivosti TNP, skrbi za izbiro lastnih prodajnih izdelkov in za nabavo primernih izdelkov za prodajo na prodajnih mestih TNP.

Oddelek za tehnično vzdrževanje in upravljanje z nepremičninami

Naloga oddelka je skrb za nepremičnine v upravljanju TNP; urejanje dokumentacije, predlaganje in koordiniranje obnovitvenih, vzdrževalnih in investicijskih del na objektih TNP in na informacijski infrastrukturi, tehnična in organizacijska dela na upravni stavbi TNP in vzdrževanje hladilnic za divjačino.

Informacijsko središče Dom Trenta

Informacijsko središče v Trenti opravlja osrednjo informacijsko dejavnost v parku. Poleg posredovanja informacij in publikacij o zavarovanem območju in njegovem vplivnem območju izvaja in organizira številne prireditve ter delavnice. Skupaj z oddelkom Trenta skrbi za urejanje in vzdrževanje celotne parkovne infrastrukture v primorskem delu parka. Skrbi za promocijo parka in Trente ter upravlja s 53 ležišči v Domu Trenta in Hiši Trenta.

Informacijsko središče Triglavsko roža Bled

Zaradi lege ima poseben komunikacijski pomen z lokalnega, nacionalnega in regionalnega vidika, saj 50 odstotkov vseh obiskovalcev TNP vstopa skozi t. i. Blejska vrata. Namen Info središča je ozaveščanje, izobraževanje in informiranje splošne javnosti o narodnem parku ter povezovanje lokalnih prebivalcev in skupnosti s pomočjo različnih programov, razstav in dogodkov za dejavno in doživeto spoznavanje namenov, značilnosti in posebnosti parka.

Prednostne naloge JZ TNP v letih 2008 in 2009

Sodelovanje pri pripravi predloga Zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP)

Priprava novega ZTNP se je leta 2008 nadaljevala z delom strokovne komisije, ki jo je leta 2006 imenoval minister za okolje in prostor. Na zadnji, 17. seji 25. januarja 2008 so člani komisije obravnavali predlog ZTNP, ki ga je pripravila ožja delovna skupina na podlagi pooblastila strokovne komisije. Gradivo je bilo potrjeno in izročeno pristojnemu ministru v nadaljnje delo, nato tudi poslano v medresorsko usklajevanje. Tako je bila pripravljena končna različica predloga ZTNP, ki je bila poslana Vladi RS. Vlada je predlog zakona potrdila in ga posredovala v Državni zbor, ki je opravil prvo obravnavo in na predlog ni imel posebnih pripomb. Do druge obravnave predloga pa ni več prišlo, saj so bile za jesen razpisane parlamentarne volitve.

Leta 2009 se je nadaljevalo delo ožje skupine za pripravo predloga ZTNP na MOP. Skladno z Zakonom o ohranjanju narave je JZ TNP posredoval strokovne podlage in občasno sodeloval pri pripravi strokovnih rešitev. Predlog novega ZTNP je MOP avgusta 2009 poslal v medresorsko obravnavo, vključena pa je bila tudi širša javnost. Jeseni 2009 je ožja strokovna skupina na MOP s sodelovanjem TNP pripravila dokončen predlog ZTNP. Ta predlog je decembra sprejela Vlada RS in ga poslala v parlamentarni postopek.

Priprava predloga za načrt upravljanja

Nadaljevalo se je zbiranje in urejanje podatkov o stanju v parku po posameznih področjih. Na podlagi analiz stanja po različnih dejavnostih v TNP so bili pripravljene cilji in usmeritve za različne dejavnosti, ki so bile kasneje predstavljene na več delavnicah strokovni in širši zainteresirani javnosti. Največ poudarka smo namenili urejanju prostora, lova, prometa, zračnega prometa in turizma. V nadaljevanju je potekalo zbiranje različnih podatkov in pregled evidenc za pripravo analize stanja. Zbrano gradivo je bilo urejeno in predstavljeno Svetu TNP.

JZ TNP je aktivno sodeloval pri pripravi nekaterih kratkoročnih ukrepov za urejanje prometa in parkiranja na območju Bohinjskega jezera, Pokljuke in pred poletno sezono tudi v Fužinarskih planinah. V okviru uveljavljanja usmeritev za načrt upravljanja za področje turizma sta potekala priprava in usklajevanje turističnih programov

na območju Goreljke in Pokljuke. Dopolnjene so bile strokovne podlage za področje urejanja prostora, in sicer infrastrukture (vodarstvo, promet, energetika, komunalna infrastruktura, odvzem mineralnih surovin) in varstva kulturne krajine. Pripravljen je bil načrt dela in struktura dokumenta, ki bo predstavljal načrt upravljanja za pet izbranih planin z območja zgornje Gorenjske. Pripravljene so bile strokovne podlage in analize s področja urejanja prostora (npr. analiza varstvenih režimov Planine v Lazu, prostorska analiza območja Krede v Radovni, priprava karte za predlog kratkoročnih ukrepov umirjanja prometa na Pokljuki).

Ob predstavitvi delovanja IUCN v Sloveniji in uporabe smernic za zavarovana območja je JZ TNP sodeloval pri organizaciji in izvedbi širše delavnice za strokovne službe s področja varstva narave in za nevladne organizacije. Večji del delavnice je bil namenjen predstavitvi in razpravi o upoštevanju smernic IUCN pri upravljanju TNP.

Ocena stanja in analiza upravljanja v TNP

JZ TNP je v skoraj treh desetletjih od svoje ustanovitve pripravil več obsežnih ocen in analiz stanja, ki so rabile za pripravo načrtov, ukrepov in bile tudi podlaga za pripravo strokovnih izhodišč za predloge sprememb zakona o TNP. Redno smo pripravljali tudi poročila o stanju v okviru posameznih notranjeorganizacijskih enot (služb) v zavodu TNP. Vse dosedanje ocene stanja so metodološko različne, hkrati pa vseeno uporabne za načrtovanje ukrepov varstva, ohranjanja in razvoja TNP.

Slovenija je od leta 2008 vključena v velik mednarodni projekt Dinaric Arc Ecoregion – Zavarovana območja v Dinarski regiji, ki ga vodi WWF – Svetovni sklad za naravo skupaj s šestimi državami Dinarske regije. Del projekta je tudi enotna metodološka ocena stanja in upravljanja v zavarovanih območjih. Slovenija se je odločila, da v oceno in analizo stanja vključi vsa slovenska zavarovana območja z upravljavci, in ne le tista v Dinarski regiji.

Ocena stanja in upravljanja v Triglavskem narodnem parku, ki je bila pripravljena v letih 2008 in 2009, je enotno in metodološko določena ocena stanja zavarovanih območij in je odlično strokovno izhodišče za nadaljnje delo pri pripravi načrta upravljanja.

Razvoj informacijske infrastrukture, mednarodni projekti

Glede razvoja informacijske infrastrukture se je nadaljevala priprava programov za vsebinsko prenovu Informacijskega središča v Trenti. Nadaljeval se je tudi razvoj programov in dodatne opreme v Info centru Triglavsko roža na Bledu, kar bo omogočilo dodatno komunikacijsko orodje za promocijo vrednot narodnega parka lokalnim prebivalcem in obiskovalcem Bleda in Slovenije. Hkrati pa je bila razvita bogata dodatna ponudba razstav, predavanj in prireditev. Nadaljevalo se je tudi sodelovanje pri pripravi programa za informacijsko postajo v Slovenskem planinskem muzeju v Mojstrani in informacijsko postajo v Kobaridu. Pripravljene so bili tudi idejna zasnova in gradbeni načrti za Info postajo v Stari Fužini v Bohinju. Pri tem delu smo namenili veliko časa pripravi različnih mednarodnih projektov, pri čemer so bile vključene tudi vsebine za razvoj informacijske infrastrukture. Zaključili smo dva obsežna projekta (PALPIS in ALPENCOM), sprejet je bil Interreg projekt Brezmejna doživetja narave in dva projekta v okviru programa Leader (ERA 2 in Krog parkov - ERA).

V naslednjem poglavju navajamo vsebine rednega dela v letih 2008 in 2009, ki so povezane z nameni parka.

Delo na področju varovanja narave, ohranjanja kulturne krajine in razvoja

Izjemnost Triglavskega narodnega parka je v tem, da tolikšnega števila in pestrosti vseh naravnih vrednot in kulturne dediščine nikjer drugje v Evropi ne najdemo na tako enotno zaokroženem prostoru, kot so Julijske Alpe v Sloveniji, ki so skoraj v celoti zavarovane kot Triglavski narodni park. Izrazito vrednost predstavlja izjemen preplet različnih tipov krajine, celovitost pojavljanja kraških fenomenov, število in raznovrstnost habitatov, razširjenost naravnih vrednot glede na nadmorsko višino in lego v prostoru TNP, bogastvo flore in favne in kulturna dediščina. Na podlagi teh razlogov je ugotovljeno, da je TNP v evropskem merilu izjemen park (vir: iz obrazložitve Sveta Evrope ob podelitvi diplome TNP leta 2004).

Zbiranje podatkov o naravi in človekovih vplivih

Prostorski podatki so urejeni v prostorske ali geografske informacijske sisteme. Dinamika sprememb v naravi in človekovih dejavnostih je sorazmerno velika, zato so dinamične tudi podatkovne zbirke. V letih 2008 in 2009 je znanstvenoraziskovalna služba vzpostavila podatkovno zbirko s področja žive narave (habitatni informacijski sistem – HABIS) in človekove prisotnosti (evidenca motenj v naravi – EMONA: zbirka človekovih dejavnosti, ki pozitivno ali negativno vplivajo na naravo, ter zgodovinskih upravnih in drugih podatkov, ki so povezani s človekom). Drugi segment dela zbiranja podatkov o motnjah v naravi sestavljajo podatki ustanov, kjer podatke zbirajo

z drugimi nameni in cilji. Tu gre predvsem za podatke resornih ministrstev (gozdarstvo, kmetijstvo, turizem, obrt in industrija, promet), Geodetske uprave RS, občin in Statističnega urada RS. Zbrani podatki rabijo za pripravo podlag za načrtovanje upravljanja narodnega parka in kot podpora odločitvam posameznih posegov v prostor, hkrati pa struktura omogoča nadgradnje in dopolnjevanja.

Pri habitatnih tipih je treba poudariti, da so skartirana najboljčutljivejša območja v narodnem parku, kot na primer Triglavsko jezero, del Bohinja, Radovna, Vogel, Vršič, del Pokljuke in Mangartsko sedlo. Zaključen popis stavb in zbrani podatki iz vseh prostorskih načrtov občin omogočajo analize celega parka in celovit pogled na stanje v prostoru. Raziskovalno delo parka poteka v okviru rednega in projektne delo.

*Dvojno jezero
Spremembe, ki so posledica človekovih dejavnosti, se kažejo tudi na visokogorskih jezerih. Povzročajo jih predvsem bližina planinskih koč, vnos snovi iz zraka in naselitev rib.*

Leta 2008 je bilo zaključeno kartiranje 12.000 ha območij Natura 2000 znotraj biosfernega območja MaB (Človek in biosfera) v občinah Bovec in Kobarid. Podrobno evidentiranih je približno 25 odstotkov površine parka. Za pomoč pri kartiranju habitatnih tipov je bilo v letih 2008 in 2009 organizirano izobraževanje s praktičnimi terenskimi vajami.

Varstvo in upravljanje s prostoživečimi živalmi

Delo na tem področju poteka skladno z lovskoupravljaljskim načrtom za Triglavsko lovskoupravljaljsko območje (TLUO), ki ga vsako leto potrdi Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. Nadzor prostoživečih živali in opravljanje lovskoupravljaljskih nalog je v letih 2008 in 2009 opravljalo 13 poklicnih naravovarstvenih nadzornikov – lovskih čuvajev v 14 okoliših s povprečno površino 4000 do 5000 ha.

Redni nadzor in zbiranje podatkov

Podatki o posameznih živalskih vrstah se zbirajo na dva načina: dnevno priložnostno in sistematično v določenem času. Sistematično zbrani podatki glede števila opazovanih živali za nekatere najpomembnejše živalske vrste v Lovišču s posebnim namenom (LPN) Triglav so pomembni kazalniki ohranjenosti okolja.

Glede na podatke opazovanj v zadnjih letih ni bistvenih sprememb v populacijski dinamiki in prostorski prisotnosti prostoživečih živalskih vrst. V LPN Triglav so prisotne vse tri velike zveri: rjavi medved, volk in ris. Značilno je, da se ves čas pojavljajo na istih območjih, in sicer le posamezne živali, predvsem samci. Zato o stalni naselitvi (pogoj so samice z mladiči) za zdaj ne moremo govoriti. Verjetno tudi razmere niso ustrezne; hrane je sicer dovolj, vse tri velike zveri so na območju TNP tudi trajno zavarovane, primanjkuje pa dovolj velikih mirnih območij, kjer ni človekovih dejavnosti, ki se s stalno naselitvijo velikih zveri izključujejo.

Uvajanje nove metodologije pri štetju gamsov za vsa lovišča v TNP

Na pobudo in v organizaciji JZ TNP je bilo po dogovoru z upravljavci lovišč (zveze lovskih družin, lovške družine, lovišča s posebnim namenom), Območnim združenjem upravljavcev lovišč in Zavodom za gozdove Slovenije ter s strokovnim sodelovanjem dr. Klemen Jerine z gozdarskega oddelka BF opravljeno štetje gamsov po enotni metodi. Namen monitoringa je spremljanje populacijske dinamike gamsa. Štetje se bo izvajalo enkrat letno vsako leto. Rezultati štetij bodo analizirani in prikazani v petletnih obdobjih.

Lovsko upravljanje

JZ TNP je pooblaščen za upravljanje prostoživečih živali v lovišču s posebnim namenom (LPN) Triglav na skupni površini 58.500 ha; od tega je lov izločen na površini 24.500 ha. Lovsko upravljanje obsega tudi ocenjevanje škode zaradi divjadi, opravila, ki so povezana s skrbjo za ugodnejše prehranjevalne razmere za divjad (ročna in strojna košnja trave, spravilo sena, priprava pasišč in vzdrževanje grmišč), in biotehniška dela (lovske steze, preže, krmišča, solnice, lovski objekti).

Urejanje prostora

Za doseganje namenov in ciljev zavarovanja ima pomembno vlogo svetovanje, s čimer lahko usmerjamo tako razvojna prizadevanja lokalnih skupnosti kot tudi želje in prizadevanja posameznih investorjev. JZ TNP svetuje strankam in izdelovalcem dokumentacije, pripravlja strokovna mnenja z oblikovanjem predlogov pogojev, ki jih posreduje Agenciji RS za okolje, in usmeritev k posameznim načrtovanim gradnjam na zavarovanem območju (leta 2008 skupaj 201, leta 2009 skupaj 243). JZ TNP tudi redno spremlja potek gradenj in opozarja kršitelje (leta 2008 13 opozoril, leta 2009 36 opozoril). Pristojne inšpekcijske službe seznanja z domnevnimi kršitvami s področja gradenj in okolja (leta 2008 47 prijav, leta 2009 33 prijav). Pred pripravo mnenj redno opravlja terenske ogledne in ob tem vodi fotodokumentacijo. JZ TNP pri izvajanju nalog na področju urejanja prostora sodeluje s predstavniki številnih strokovnih ustanov. Obsežno je sodelovanje z Zavodom RS za varstvo narave pri pripravi naravovarstvenih smernic za prostorske akte delov občin, ki leže znotraj meja TNP.

Ob sodelovanju s Triglavskim narodnim parkom so bile izbrane za zavarovano območje ustreznejše rešitve pri gradnjah najzahtevnejših objektov (npr. gradnje na območju Vogla s sanacijami poškodovanih površin, sanacija podora pod Toscem, športno-rekreacijski center na Rudnem polju smučarska proga in sedežnica Vitranc 2, gradnja viadukta pri Mlinču, rekonstrukcija Mangartske in Vrškiške ceste; gradnja apartmajskih in večstanovanjskih objektov v Stari Fužini in Ribčevem Lazu, problematika gradenj na opuščeni stavbiščih, obnavljanje ostalin iz prve svetovne vojne v Zgornjem Posočju, spremembe namembnosti v planskih aktih in posledično novogradnje). JZ TNP je v omenjenih primerih imel svetovalno vlogo (predhodna mnenja, pogovori, delavnice), izdajal je mnenja in spremljal gradnje.

Direktoratu za prostor (MOP) je bila obrazložena prostorska problematika v TNP ter podana pobuda za pripravo prostorskih načrtov za smučišče Vogel in planoto Pokljuko.

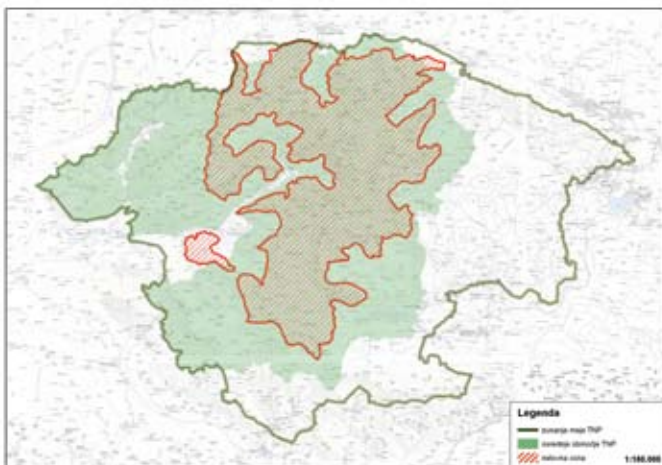
Podor pod Toscem

JZTNP je organiziral Posvet o pristojnostih Upravnih enot, MOP-ARSO, ZRSVN, ZVKDS in upravljavca TNP v povezavi z gradnjami objektov v TNP ter sodelovanjem z občinskimi upravami občin. Za stranke smo pripravili celovito informacijo glede pristojnosti posameznih inštitucij in obveznosti investorjev pri gradnjah ter implementacijo na spletno stran JZTNP.

Zaradi obilnih snežnih padavin je bilo obsežnejše delo pri urejanju in vzdrževanju parkovne infrastrukture: kočice, informacijske table, urejanje tematskih parkovnih poti.

Izvedli smo digitalizacijo II. cone IUCN znotraj TNP ter digitalizacijo lovskih naravovarstvenih revirjev.

Naravovarstvena nadzorna služba

Naravovarstvena nadzorna služba opravlja delo na celotnem območju narodnega parka, razdeljena je na štiri naravovarstvene oddelke, vsak naravovarstveni oddelek pa na naravovarstvene okolišje, velike približno 5000 hektarjev. Delo nadzornikov obsega predvsem nadzor nad spoštovanjem zakona o TNP in drugih predpisov, ki veljajo za TNP. JZ TNP ima tudi urejeno pooblastilo za odločanje v primeru prekrškov. Naravovarstveni nadzorniki sodelujejo s strokovno službo TNP za posege v prostor pri nadzoru poseganj v prostor – gradenj in pri skupnih terenskih ogledih.

Vse več pozornosti pa naravovarstveni nadzorniki namenjajo vodenju obiskovalcev po narodnem parku (organizirana vodenja po TNP, predstavitev NNS na Belarjevih dnevih, vodenja po parkovnih poteh, sodelovanje pri izobraževalnih delavnicah na osnovnih šolah).

Naravovarstvena nadzorna služba TNP je tudi v letih 2008 in 2009 pomagala in sodelovala z različnimi lokalnimi skupnostmi na območju parka pri čiščenju pašnikov (Dedno polje in Velo polje) in pri dostavi materiala na planine (Velo polje, Laz in Vrtaška planina) kot prispevek k oživitvi planinskega pašništva. Z Ministrstvom za notranje zadeve je sodelovala v preventivnih akcijah skupnega informiranja in ozaveščanja obiskovalcev parka.

Prostovoljna naravovarstvena nadzorna služba, ki je v letih 2008 in 2009 štela 66 aktivnih članov, je sodelovala pri čistilnih akcijah (planina Razor, Trenta, Dedno polje) in popularizacijskih akcijah na območju TNP. Prostovoljni nadzorniki so izvajali dežurstva, skrbeli za malo kočico TNP na Velem polju in aktivno sodelovali pri več fotografskih razstavah TNP.

JZ TNP je sodeloval na tradicionalnem strokovnem srečanju in tekmovanju nadzornikov-uslužbencev zavarovanih območij v Alpah za pokal Danilo Re v provinci Torino v Italiji (2008) in v narodnem parku Visoke Ture v Avstriji (2009). Temi strokovnih posvetov sta bili Klimatske spremembe in Stanje na področju upravljanja in ohranjanja volka, medveda in risa v Alpah.

Tekmovalna ekipa TNP v Italiji.

Odprtje 14. srečanja Danilo Re v Mittersilu (A).

Prekrškovni organ

Podlaga za delovanje prekrškovnega organa je Zakon o prekrških. Pooblastilo za vodenje postopka in izdajo plačilnega naloga je v letih 2008 in 2009 imelo 16 nadzornikov.

Izmed vseh izrečenih opozoril (1352 v 2008 in 1454 v 2009) jih je bilo največ zaradi kršitev Zakona o TNP in Uredbe o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju.

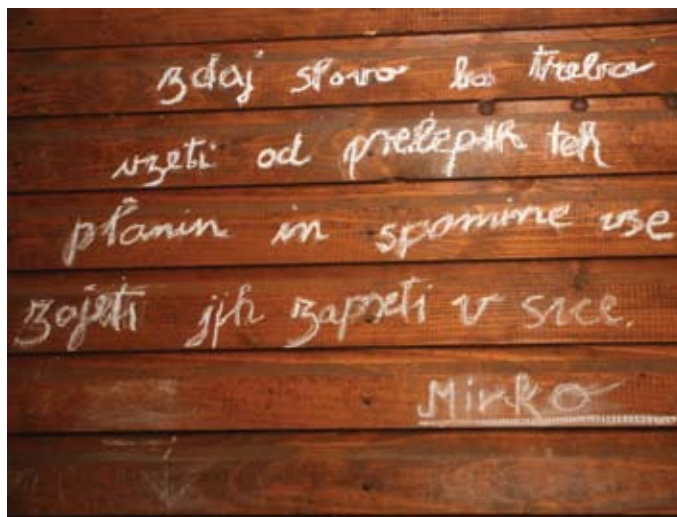
Največ plačilnih nalogov (106 glob leta 2008 in 85 glob leta 2009) je bilo izdanih od junija do septembra, ko je obisk v narodnem parku najštevilčnejši, zaradi nepravilnega parkiranja v osrednjem območju narodnega parka in zaradi vožnje v naravnem okolju. Na področju prekrškovnega organa smo sodelovali z občinskimi redarskimi službami na območju parka, s policijo in gorsko policijsko enoto.

Ustrezen razvoj podeželja

Leta 2008 se je na območju občin TNP oblikovalo veliko razvojnih dokumentov, v katerih je partner tudi JZ TNP. JZ TNP je član lokalne akcijske skupine LAS (LAS za razvoj – območje Zgornjega Posočja in LAS gorenjska košarica – območje zgornje Gorenjske), ki je temelj za načrtovanje dejavnosti razvoja podeželja na lokalni ravni. Temeljni cilj programa LEADER je izgradnja lokalnih zmogljivosti, izboljšanje zaposlenosti, diverzifikacija dejavnosti na podeželju, spodbujanje lokalnega endogenega razvoja, izboljšanje upravljanja na podeželskih območjih in širjenje inovativnosti.

JZ TNP ima kot član LAS-ov pomembno vlogo pri doseganju ciljev, ki jih z izvajanjem projektov dosega posamezna lokalna akcijska skupina. Pripravljen je bil načrt dela in struktura dokumenta, ki bo predstavljal načrt upravljanja za pet izbranih planin z območja zgornje Gorenjske.

Več je bilo tudi svetovanja in konkretnega sodelovanja s prebivalci in njihovimi nevladnimi organizacijami (svetovanje na kmetijah, strokovna pomoč na planinah s predelavo mleka, strokovna pomoč društvom s področja kmetijstva pri izvajanju razvojnih projektov ter izvajanju ukrepov slovenske kmetijske politike).

Urejanje parka za obisk, izobraževanje, ozaveščanje, informiranje in promocija

TNP ponuja obiskovalcem doživljanje parka na različne načine: usmerjanje (info središča in točke, informacijske table, parkovne poti), vodeni izleti, različne delavnice v naravi, ustvarjalne delavnice in različni izobraževalni programi. Vzgoja, izobraževanje in ozaveščanje imajo pomembno vlogo pri razumevanju in zato tudi spoštovanju vloge, pomena in poslanstva parka. Dejavnosti parka na tem področju so: priprava publikacij, razstav, načrtovano komuniciranje z javnostmi, oblikovanje in izvajanje različnih izobraževalnih programov za vse starostne skupine, predvsem pa za mlade, akcije spoznavanja posebnosti parka in ozaveščanja idr.

Dom Trenta

Informacijsko središče TNP Dom Trenta je že od odprtja leta 1996 tesno vpleteno v življenje v dolini Trente in Bovške. Namenjeno je predvsem obiskovalcem parka, vendar je bilo središče urejeno tudi z namenom spodbujanja razvoja in ohranjanja življenja v takrat zapostavljenem in nerazvitem delu parka. Tudi zato so poleg razstavnih prostorov v Domu Trenta urejeni prostori za delovanje lokalne skupnosti in organizacij ter ambulanta. Prenočitvene zmogljivosti (53 ležišč) omogočajo tudi razvijanje večdnevni programov zanimivih predvsem za šolske in tudi druge ciljne skupine.

Prireditve postajajo ustaljena in vedno pomembnejša naloga Doma Trenta. Trenta postaja pomembno kulturno prireditveno središče v širši okolici (Mednarodni glasbeni forum Trenta, TrentaArs, Trentarski senjem, Primorska poje). Na 10. in 11. Belarjevih dnevih za osnovnošolce je obe leti sodelovalo več kot 700 učencev. Veliko prireditev poteka v sodelovanju s številnimi aktivnimi društvi in organizacijami v dolini ter z nekaterimi zunanjimi soorganizatorji.

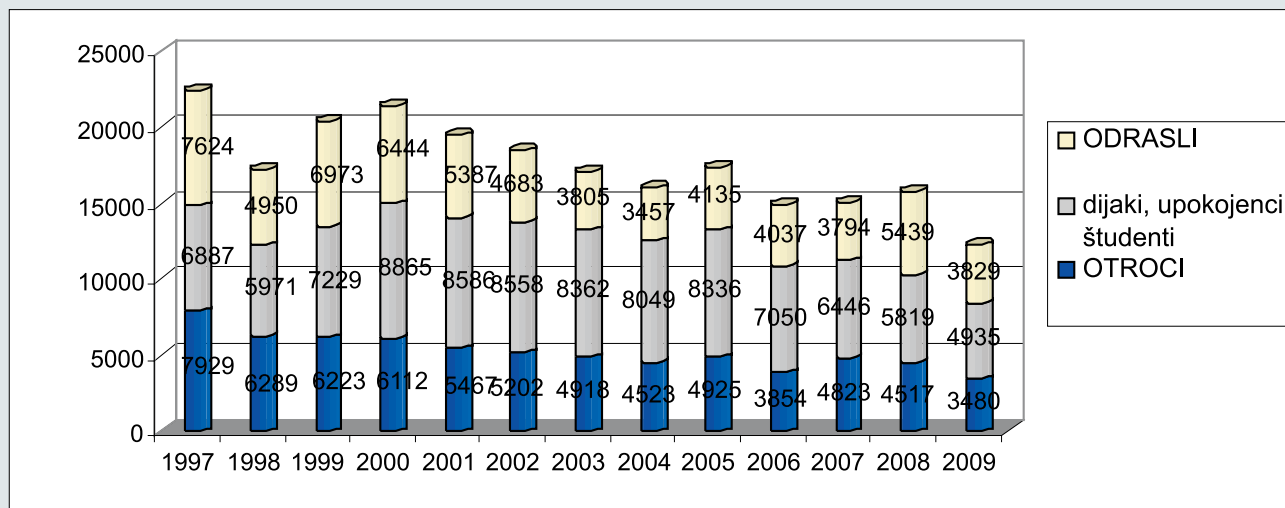

Dom Trenta je na umetniški delavnici Trenta Ars gostilo priznane ustvarjalce. Umetniška kolonija želi predvsem združiti kakovostno umetnost z naravnim okoljem in ustvariti bogato zbirko umetniških del.

Leta 2008 smo imeli 15.775 obiskovalcev in 2988 nočitev. Obisk Informacijskega središča je bil leta 2009 večji kot vsa leta poprej,

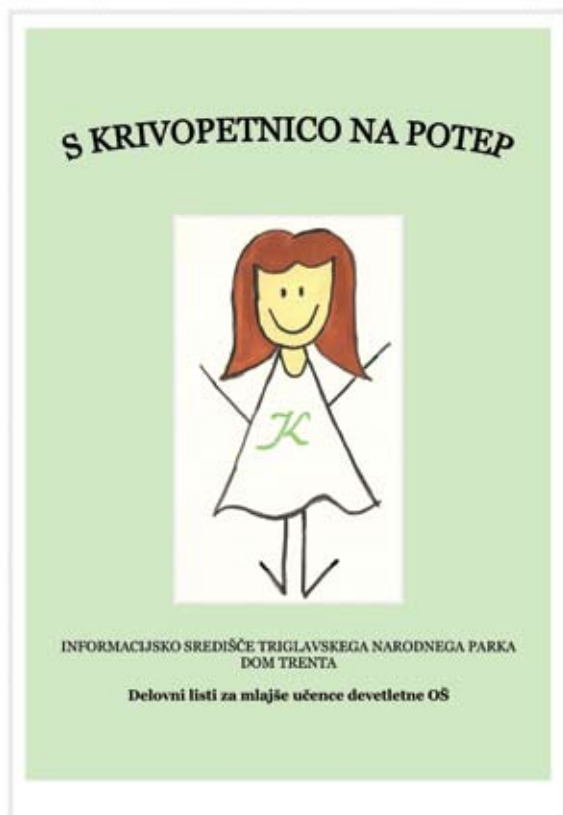
Število obiskovalcev razstavnih prostorov v Informacijskem središču v obdobju 1996–2009

predvsem zaradi nove označitve ob cesti. Leta 2009 smo imeli skoraj 30.000 obiskovalcev, ki so povpraševali po različnih informacijah o TNP, okolici, pohodništvu, vremenu ali nakupili nekaj turističnih spominkov. Število obiskovalcev, ki so si ogledali razstavne prostore, je upadlo, leta 2009 jih je bilo 12.244, medtem ko je število nočitev bistveno poraslo – na 3478, predvsem zato, ker smo gostili več šolskih skupin na večdnevem bivanju iz Italije in Slovenije.

Urejena je bila e-točka, ki omogoča brezplačen brezžični dostop do svetovnega spleta vsem obiskovalcem Trente 24 ur na dan.

V Trenti obiskovalci poleg Soške poti lahko obišejo tudi Pot Krivopetnic in Pot tehnične dediščine.

Prenovljeni sta bili projekciji o kulturni krajini in v črni sobi. V avli Doma Trenta je bil postavljen informacijski terminal. Prvič je bila v uporabi čitalnica.

Uprizoritev lutkovne predstave Krivopetnice in Zlatorog v izvedbi zaposlenih v Domu Trenta je bila tudi v Živalskem vrtu Ljubljana in v središču Ljubljane. Igrico bogatijo pristen trentarski dialekt nastopajočih in skrbno izdelane lutke.

Triglavska roža na Bledu

Namen Info središča Triglavska roža na Bledu je ozaveščanje, izobraževanje in informiranje splošne javnosti o narodnem parku ter povezovanje prebivalcev in skupnosti. V Info središču obiskovalci lahko dejavno in doživeto s pomočjo različnih programov, razstav in dogodkov spoznajo različne podobe parka in znanj.

Stalna ponudba je obsegala slikovno in besedno predstavitev TNP, stalno strokovno razstavo o šotnih barjih, pogled v mikroskopski svet rastlinskih detajlov, stalno strokovno razstavo Etnologija planinskega pašništva, virtualni prelet nad Alpskim lokom, likovno ali fotografsko razstavo in trgovino s spominki in publikacijami.

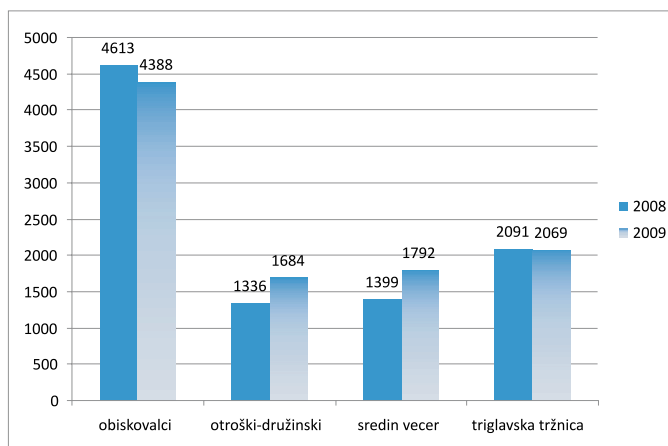

Odprtje razstave z naslovom Narava se obnavlja – vrnitev neokrnjene narave, januar 2008

V okviru sredinih večerov je bilo v TRB v letih 2008 in 2009 organiziranih 22 fotografskih in 8 likovnih razstav, 6 filmskih večerov, 8 strokovnih predavanj, 1 gledališki večer, 2 literarna večera in 2 potopisni predavanji. Vsak mesec je bila organizirana Triglavska tržnica z vzporednim programom za otroke – Brihta.

Tako je bilo v letih 2008 in 2009 v Triglavski roži na Bledu organiziranih več kot 130 prireditev in dogodkov, 30–40 delavnic za otroke letno, obe leti smo gostili ali soorganizirali vsaj 15 strokovnih srečanj in delavnic. V obeh letih smo imeli okrog 20.000 obiskovalcev. Središče je od leta 2009 v celoti urejeno za dostop z invalidskim vozičkom.

Primerjava števila obiskovalcev v Info središču Triglavska roža na Bledu po sklopih 2008/2009

Triglavske tržnice smo pripravili vsako tretjo soboto v mesecu. Kmetje z območja in okolice parka, čebelarji in zeliščarji so ponujali svoje pridelke in izdelke, sočasno pa je potekal izobraževalno-ustvarjalni program za otroke. Triglavska tržnica postaja med domačini in prebivalci Bleda vedno bolj prepoznavna in priljubljena.

Tečaj za animatorje v Info središču Triglavska roža, na katerem so se udeleženci izpopolnjevali v komunikaciji in retoriki ter pripravah in izvajanju poučnih delavnic za različne skupine obiskovalcev od predšolskih otrok do odraslih.

Informacijske postaje TNP

Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni

Muzejsko urejeno Pocarjevo domačijo je v letih 2008 in 2009 obiskalo več kot 2400 ljudi. Skedenj domačije je bil prizorišče treh gledaliških predstav in naslednjih razstav: Slovensko planinstvo po svetu (v času Svetovnega slovenskega kongresa na Bledu junija 2008), likovne razstave Avguste Šenk, slik v pesku Stanke Golob in razstave z naslovom *Ne pozabimo preteklosti*. Ob dnevu muzejev junija 2009 so si obiskovalci lahko ogledali film o kuhanju kope pri Psnaku, pripravljenih je bilo tudi več izobraževalnih delavnic za otroke o starih kmečkih opravilih in starih otroških igrah.

Pocarjevo domačijo si je ogledalo tudi več pomembnih predstavnikov oz. delegacij: Francosko veleposlaništvo skupaj s predstavniki nekaterih tujih veleposlaništev v Sloveniji, kmetijsko ministrstvo iz Bolgarije, predstavniki francoskih parkov, predsednik IUCN Komisije za zavarovana območja za Evropo Roger Crofts, minister za okolje in prostor Karel Erjavec z makedonskim ministrom za okolje (na fotografiji) in škotska regionalna turistična delegacija.

Na povabilo organizacije The Best in Heritage iz Zagreba je bila Pocarjeva domačija predstavljena na istoimenskem mednarodnem posvetu septembra 2008 v Dubrovniku kot dobitnica nagrade za ohranjeno arhitekturno dediščino za promocijo primerov dobrih praks na področju kulturne dediščine in na sejmu EXPONATEC v Kölnu novembra 2009.

Informacijsko-izobraževalno središče TNP Bohinjka

Za objekt TNP v Stari Fužini sta bila izdelana sanacijski in idejni načrt za izgradnjo nove informacijske postaje in pisarne TNP za območje Bohinja. Opravljen je bil nakup kmetijskih zemljišč, vložena je bila dokumentacija PGD ter pripravljena investicijski načrt ter vloga za evropska sredstva.

Objekt Trg svobode 16 – Pepčeva (Zelena hiša)

V delu hiše se skupaj z LTO Sotočjem in občino Kobarid načrtuje informacijska točka in turistično-informativna pisarna. Info postaja v Kobaridu naj bi povezovala kmetijstvo, turizem in naravovarstvo.

Slovenski planinski muzej v Mojstrani

JZ TNP je partner v projektu za ureditev muzeja, ki ga vodi občina Kranjska gora. Sodelovanje je potekalo pri pripravi vsebin, usklajevanju notranje oblikovalske zasnove za postavitev razstav in pri pripravi vsebin info točke TNP.

Parkovne poti in info točke na terenu

Parkovne poti povezujejo naravne vrednote in objekte kulturne dediščine v celoto, predstavljajo vrednote in splošne parkovne usmeritve ter usmerjajo obiskovalce: Soška pot, Naravoslovna učna pot Vrata – Pot Triglavske Bistrice, Pokljuška pot, Učna pot Šotno barje Goreljek, Kolesarska pot Radovna.

Na vseh parkovnih poteh so bila opravljena redna vzdrževalna dela predvsem parkovne infrastrukture (table, ograje, rampe) zaradi poškodb v zimskem času.

Na začetku junija 2008 so bile ob državnih cestah na mejah Triglavskega narodnega parka postavljene nove označevalne table za zavarovano območje narave – Triglavski narodni park. Nove table so postavljene na podlagi Pravilnika o prometni signalizaciji in prometni opremi na javnih cestah. Označevalne table za zavarovana območja narave v Sloveniji so oblikovno in barvno poenotene.

Nove označevalne table ob državnih cestah.

Zaključena so bila dela pri ureditvi nove razgledne ploščadi Šupca pod Vršičem.

Na območju narodnega parka so tudi druge poti, ki sicer niso v upravljanju JZ TNP, vendar pa je bil TNP vključen v vzpostavitev teh poti in pripravo vsebin: Pot naravne in kulturne dediščine v Radovni, Korita Mostnice, Pokljuška soteska, Naravni rezervat Zelenci, Železna pot ter Korita Tolminke in Zadlaščice.

Od avgusta 2009 je Pokljuska soteska ponovno odprta obiskovalcem.

V zimi 2006/07 sta tudi v Pokljuski soteski pustošila močan snegolom in vetrolom. Podrto drevje je povsem uničilo galerije in poti v najzanimivejšem delu soteske. Sanacijo in odstranitev podrtega drevja je vodil Triglavski narodni park s pomočjo Gozdnega gospodarstva Bled, Zavoda za gozdove Slovenije in lastnikov zemljišč, poti so pomagali obnoviti tudi domačini s prostovoljnim delom. Na novo so nameščene vse informacijske oznake, ki jih je pripravil TNP, galerije pa je obnovil njihov dolgoletni skrbnik – Turistično društvo Gorje.

Med akcijami mednarodnega leta planeta Zemlje so bile v programu UNESCO MAB v letih 2008 in 2009 tudi obnove oznak na Slovenski geološki poti na celotnem Biosfernem območju Julijske Alpe. Delo je obsegalo oblikovno usklajevanje oznak, pripravo popisa lokacij, pregled stanja na terenu, izdelavo novih oznak – tablic in končno tudi zamenjavo oziroma prve namestitve na terenu, kjer smo zamenjali tri četrtine vseh tablic.

Izobraževanje in naravovarstvena vzgoja, komuniciranje z javnostmi, promocija

Vizualno in pripovedno predstavljanje TNP različnim ciljnim skupinam za večjo ozaveščenost o vrednotah narave ter kulturne dediščine narodnega parka. V interpretaciji Jožeta Miheliča je bila večkrat predstavljena tudi legenda o Zlatorogu.

Šolski programi: za šolsko mladino so bili organizirani naravoslovnih dnevi, strokovne ekskurzije za osnovnošolce v Naravni park Julijsko predgorje in Narodni park Nockberge, vodenje mladih nadzornikov iz NP Berchtesgaden, etnološke delavnice, šole v naravi, tradicionalni 10. in 11. Belarjevi naravoslovnih dnevi, številna izobraževalna vodenja v naravi, vodenja po učnih poteh, ustvarjalno-izobraževalne delavnice (Brihta) v sklopu Triglavske tržnice in delavnice v naravi Petkovi popoldnevi v parku.

Belarjevim naravoslovnim dnevom, različnim tematskim postajam s predstavitvijo narave in kulturne dediščine TNP, predvsem Trente, se je pridružil še Živalski vrt Ljubljana, novost pa je bila tudi točka z geološko tematiko v koritih Mostnice.

Na didaktičnih delavnicah za osnovnošolce so otroci izdelovali podobe živali kot lesene igrače in ptičje gnezdilnice.

Na delavnicah Petkovi popoldnevi v parku, ki so bile v letu 2009 zadnji petek od maja do septembra, so otroci odkrivali drobne živali v vodi, gozdu in močvirju.

Vodenje: obiskovalci se za obisk gora, za vodenje na strokovnih ekskurzijah in po parkovnih poteh vedno pogosteje obračajo na vodnike TNP. Vodenja so bila organizirana tudi za študente Fakultete za šport in podiplomskega študija varstva narave Univerze v Celovcu, krajinske arhitekture in Veterinarske fakultete.

Fotografske delavnice in priprava fotografskih razstav: Rdeča nit šestih delavnic TNP v letu 2008 so bili pogledi na TNP z znanih razgledišč zunaj parka. Najboljše fotografije delavnic so bile januarja 2009 razstavljene na fotografski razstavi v Triglavski roži na Bledu. Leta 2009 pa so udeleženci delavnic dokumentirali naravoslovno učno pot parka Julijsko predgorje, ki se imenuje "Ta lipa pot", dan parka Julijsko predgorje v Reziji, umetniško delavnico Trenta ARS, dan alpske močine v Bohinju in izlet v Baško grapo.

Fotografska delavnica TNP v Reziji.

Predavanja: zaposleni TNP so sodelovali na različnih strokovnih srečanjih (Glej str. 28) s prispevki o delu TNP in o primerih dobre prakse.

Svetovalno (mentorsko) delo: opravili smo več pogovorov v zvezi z diplomskimi in magistrskimi nalogami s področja dela TNP in izobraževanje pripravnika.

Mladi nadzorniki Leta 2009 se je začel nov petletni krog izobraževanj za mlade nadzornike. Na začetnem taboru v Vratih je sodelovalo 12 mladih iz gorenjskega in primorskega dela parka. V programu so aktivno sodelovali tudi mladi, ki so že zaključili program mladih nadzornikov.

Izobraževanje turističnih delavcev

Na pobudo TNP in lokalnih turističnih organizacij z območja Julijskih Alp je Triglavski narodni park aprila 2009 organiziral celodnevno strokovno usposabljanje, namenjeno vsem delavcem lokalnih turističnih organizacij, turistično-informacijskih centrov in agencij na območju Julijskih Alp. Usposabljanje je bilo namenjeno spoznavanju temeljev varstva narave in širši predstavitvi TNP.

Dogodki in prireditve v TNP ob Evropskem dnevu parkov

Med 20. in 24. majem 2009 ob obeležitvi Evropskega dneva parkov, ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji so v Info središču Triglavska roža na Bledu potekale naslednje dejavnosti: odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma *Železna pot*, predstavitev knjige *Alpe – kot jih vidijo ptice*, večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.

Triglavski narodni park
Info središče Triglavska roža na Bledu

Jaka Čop

v sredo, 14. oktobra 2009, ob 19. uri

JAKA ČOP (1911-2002)
Odprije spominske razstave ter okrogla miza o življenju in delu fotografa

„Čopov fotografski opus je prekrasna celota, pestra, razgibana, radoživa ter zasajana, globoko občutena, kakor vznesen poklon Julijcem v besedah Davysja, Longstaffa ali Copelandove. delo, ki ga je gnalo čustveno in miselno sožitje z našim alpinizmom, gorništvom, s prebivalci dolin pod Triglavom in z gorsko naravo. Če bi njegov Svet med vrhovi ponovno izšel v svoji nikoli preseženi črno-beli fotografski tehniki, bi bil, tako sem prepričan, ponovno prodajna uspešnica, kakor so bile njegove prve izdaje ali – kakor sveže hrustljave žemjice iz valjke pekarnice.“
Jože Mihelič, 2001

Sodelujoči pri okrogli mizi: Mladen Bergljec, Janez Bizjak, Jože Mihelič in France Stele.
Umetniška beseda: Sašo Gašperlin in Alenka Hanc.
Večer pripravljamo v sodelovanju z Gornjesavskim muzejem Jesenice.

Vabljeni!

Najodmevnejša je bila razstava fotografij prvega prostovoljnega naravovarstvenega nadzornika TNP in nepozabnega fotografa Julijskih Alp Jake Čopa, odprta oktobra 2009 v galeriji Triglavske rože na Bledu, ki je spodbudila nastanek posebne razstave o Jaku Čopu v knjižnici Matije Čopa v Žirovnici, kjer smo sodelovali tudi z Legendo o Zlatorogu. Naša ideja je spodbudila celo serijo Čopovih razstav v letu 2010 (Bohinj, Tolmin, Trenta) ter nastajanje zbornika Jaka Čop.

Dnevni dogodki in prireditve v
TRIGLAVSKEM NARODNEM PARKU
ob Evropskem dnevu parkov in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji
20. – 24. MAJ 2009
www.tnpg.si

24. maja leta 1909 so bili na Evropski konferenci prvič izbrani evropski narodni parki. Evropski dan narodnih parkov (EDNP) je vsak 20. maj razgleda za svetovni dan narave.

Evropski dan narodnih parkov je priložnost za izmenjavo izkušenj in informacij med parkovniki iz različnih držav. V letu 2009 je to država, ki predseduje Alpski konvenciji, Slovenija.

V Triglavskem narodnem parku ob predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji ter ob Evropskem dnevu parkov (EDNP) in ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi pripravljamo posebne razstave, predavanja, koncertne in druge dejavnosti.

Med 20. in 24. majem 2009 vas vodimo na obisk v Bohinju, na Bled, na Pokljuko in v Ljubljano.

Slovenski narodni park

20. maj	Ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji potekajo v Info središču Triglavska roža na Bledu odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma <i>Železna pot</i> , predstavitev knjige <i>Alpe – kot jih vidijo ptice</i> , večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.
21. maj	Ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji potekajo v Info središču Triglavska roža na Bledu odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma <i>Železna pot</i> , predstavitev knjige <i>Alpe – kot jih vidijo ptice</i> , večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.
22. maj	Ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji potekajo v Info središču Triglavska roža na Bledu odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma <i>Železna pot</i> , predstavitev knjige <i>Alpe – kot jih vidijo ptice</i> , večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.
23. maj	Ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji potekajo v Info središču Triglavska roža na Bledu odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma <i>Železna pot</i> , predstavitev knjige <i>Alpe – kot jih vidijo ptice</i> , večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.
24. maj	Ob 100. obletnici ustanovitve prvih narodnih parkov v Evropi in predsedovanju Slovenije Alpski konvenciji potekajo v Info središču Triglavska roža na Bledu odprte razstave in strokovno predavanje o sledih človeka na območju vzhodnih Julijskih Alp od bronaste dobe do zgodnjega srednjega veka ter projekcija filma <i>Železna pot</i> , predstavitev knjige <i>Alpe – kot jih vidijo ptice</i> , večer, posvečen dr. Albinu Belarju, ter večer naravoslovnega filma in dan odprtih vrat. Po šotnem barju Goreljek na Pokljuki je bilo organizirano strokovno vodenje, v Ljubljani pa se je TNP predstavil pred Slovenskim turistično-informacijskim centrom.

Sporočila za javnost: v letih 2008 in 2009 je bilo pripravljenih 236 sporočil; poročali smo o delu JZ TNP in obveščali o številnih dogodkih. Po naših podatkih je bilo v medijih v obeh letih objavljenih vsaj 174 prispevkov, ki so se neposredno nanašali na JZ TNP.

Spletne strani TNP www.tnp.si: Po analizi obiska v letu 2008 smo imeli 68.894 obiskov, v letu 2009 pa 76.714.

Odgovori novinarjem in drugim posameznikom, novinarske konference, priprava besedil za različne publikacije: ob sodelovanju s strokovnimi službami so bili pripravljene odgovori na različna novinarska vprašanja in posredovane informacije javnega značaja. Organiziranih je bilo sedem novinarskih konferenc. Pripravljene so bili različni prispevki za lokalne časopise, redno je bilo tudi sodelovanje z lokalnimi radijskimi postajami pri napovedih dogodkov TNP.

Časopis Svet pod Triglavom: izšle so 10., 11., 12. in 13. številka časopisa, v katerem JZ TNP predstavlja raznovrstne teme o naravi, kulturi in delovanju parka ter o novostih in zanimivostih v TNP. Časopis je izšel v nakladi 4000 izvodov, brezplačno so ga prejela vsa gospodinjstva na območju TNP, na voljo je tudi na spletnih straneh www.tnp.si.

Založništvo: TNP je svoje dejavnosti predstavil v *Letnem poročilu o delu 2006-2007*, v sodelovanju s STO je izšla informacijska brošura *Na obisku v TNP* s splošno predstavitevjo TNP, informacijskih mest, s predlogi za družinsko doživljanje narave, z opisi treh znamenitih poti na Triglav in parkovnih poti TNP ter možnosti za prenočevanje. Publikacija je v slovenskem in angleškem ter v nemškem in italijanskem jeziku v skupni nakladi 13.000 izvodov.

Znanstvenoraziskovalna služba je svoje dejavnosti, projektno delo in delovanje Triglavske rože na Bledu predstavila v štirih glasilih *Triglavsko okno*. V okviru projekta PALPIS je izšla zaključna številka *Palpis novice*.

V okviru projekta Program ohranjanja biotske in krajinske pestrosti na Pokljuki je bila pripravljena in izdana nova zloženka *Planina Klek*

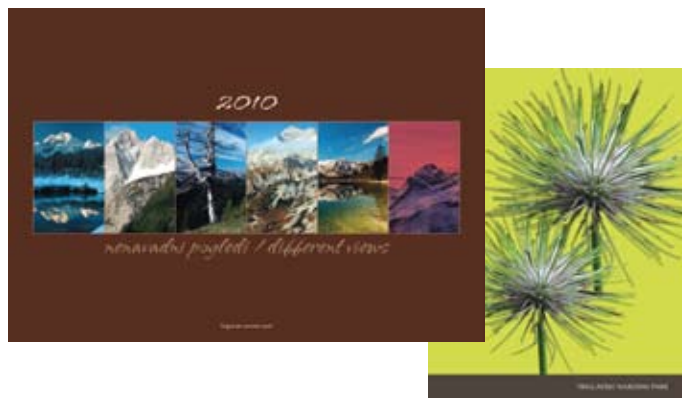
Obe leti je izšel *Program dogodkov in prireditvev Triglavskega narodnega parka* s celoletnim koledarjem dogodkov TNP, organiziranih v Info središču Dom Trenta, Info središču Triglavska roža na Bledu, na Pocarjevi domačiji in drugod (vodeni izleti TNP). Ob prireditvah TNP so bili natisnjeni promocijski letaki, prireditveni listi in vabila. Zaradi velikega zanimanja so bile ponatisnjene naslednje zloženke: *Dom Trenta, Pocarjeva domačija, Soška pot, Kolesarska pot Radovna in Pokljuška pot* v skupni nakladi 87.000 izvodov. V obeh letih je TNP izdal tudi svoje novoletne voščilnice.

Stenski koledar

2009 – Tri države, tri zavarovana območja – v sodelovanju z narodnim parkom Nockberge in naravnim parkom Julijsko predgorje, koledar se je tržil v Sloveniji, Avstriji in Italiji, skupaj je bilo prodanih 4756 izvodov.

2010 – v sozaložništvu s tiskarno Medium, prodanih je bilo 1230 izvodov.

Rokovnik TNP v nakladi 1000 izvodov, v obeh letih je bilo prodanih 437 izvodov.

Promocija TNP na sejmih in različnih prireditvah: TIP in Narava zdravje v Ljubljani, na Kmetijskem sejmu v Gornji Radgoni, na Freizeit Messe v Celovcu FITUR v Madridu, Trio v Beljaku, na dnevu parkov v Pušji vasi v Italiji in na Slovenian Income Workshop v Ljubljani.

Promocija TNP v medijih: pripravljene so bili promocijski prispevki za različne tiskane medije: lokalna glasila, Na lepše, za publikacijo Avstrijske Koroške: Kärntens Natur – erhalten und erleben in drugo.

Tržna ponudba TNP in prodajni izdelki: uspešno smo izvedli vodene izlete Odkrivamo Triglavski narodni park, povečali nabor prodajnih izdelkov na prodajnih mestih TNP – v Info središču Dom Trenta, Info središču Triglavska roža Bled in na Pocarjevi domačiji (izdelki domače umetnostne obrti, publikacije in različni promocijski izdelki). Koče TNP so bile zasedene 628 dni v letu 2008 in 615 dni v letu 2009. Koči Planinka in Goreljek ter hiša Radovna so bile zasedene 150 dni v letu 2008 in 160 dni v letu 2009.

Mednarodni projekti in programi

Nameni, cilji in rezultati projektov se povezujejo z nalogami javne službe in omogočajo vsebinsko nadgradnjo delovanja JZ TNP.

Projekt Palpis

Osrednja cilja projekta PALPIS, ki ga je JZ TNP izvajal v sodelovanju z naravnim parkom Julijsko predgorje, sta bila priprava načrta upravljanja za območja Natura 2000 v občinah Kobarid in Bovec ter intenzivnejše vključevanje javnosti v varstvo narave. Projekt se je uradno končal septembra 2008. Opravljeno je bilo tudi detajliranje mej šestih območij Natura 2000 po parcelah. V okviru projekta je bila pripravljena še promocijska zgibanka s predstavitvijo evropsko pomembnih vrst Zgornjega Posočja in programa Natura 2000.

Projekt ALPENCOM (ALP ENvironmental COMMunication)

V projekt z namenom izboljšanja komunikacije med parki in ljudmi v Alpah je bilo vključenih deset članic Mreže zavarovanih območij v Alpah. Organizirali smo strokovna srečanja med parkovnimi upravami, vzpostavili notranje omrežje (intranet), pripravili potujočo razstavo o Alpah, najpomembnejši izdelek projekta pa je orlov prelet čez Alpe. Posebna oprema, s katero lahko „letimo“ nad Alpami, je bila postavljena v petnajstih informacijskih središčih v Alpah, tudi v Triglavski roži na Bledu. Rezultati projekta Alpencom, ki se je končal leta 2008, dajejo dodatne možnosti za uspešnejše varovanje Alp, dejavnosti pa se nadaljujejo v okviru Alparc – Mreže zavarovanih območij v Alpah.

Program ohranjanja biotske in krajinske pestrosti na Pokljuki (Monako) – sporazum o sodelovanju med Republiko Slovenijo in Kneževino Monako

Opravili smo naslednje naloge: monitoring in nadzor nad izvajanjem pašnega reda na planini Klek, popis vrst, raziskave in varstvo macesnovih gozdov, sanacija betonskega vodohrama na Kleku, svetovanje in pomoč kmetom pri obnovi objektov na planini, ureditev informacijske točke na Kleku, obnova počivališča in informacijske točke na Mrzlem Studencu ter izdelava 3D projekta počivališča in obnova Pokljuške soteske.

Program UNESCO MaB (Človek in biosfera) za TNP

Dejavnosti programa so bile: vodenje odbora MAB in sodelovanje v Slovenski nacionalni komisiji za UNESCO, sodelovanje z Uradom UNESCA za JV Evropo v Benetkah in s sedežem UNESCA v Parizu, sodelovanje na strokovnih srečanjih, raziskava o številu obiskovalcev, obnova oznak na Slovenski geološki poti na območju MAB in čezmejno sodelovanje z regijskim parkom Julijsko predgorje (Rezija) v Italiji.

Projekt DYNALP – Umirjanje prometa v Alpah

JZ TNP je bil partner v projektu Dynalp2, za katerega so občine Bohinj, Kranjska Gora in Bovec pod imenom Regija občin Julijske Alpe pridobile sredstva za izpeljavo. Organiziranih je bilo več delavnic o možnostih umirjanja prometa, pripravili smo splošni koncept umirjanja prometa ter podrobnejše načrte za območja Bohinja, Vrat, Vršiča in Mangartske ceste.

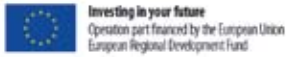

Projekt AV.IS (Alps Visitors – InfoSystem – Natural Hazards)

Projekt je obsegal izdelavo strokovnih podlag ter uskladitev postopkov in orodij za ovrednotenje ogroženosti naravnega prostora za območje narodnega parka v občini Kranjska Gora. JZ TNP je pri projektu sodeloval s Podjetjem za urejanje hudournikov d.d.

Pripravljen je bil tudi nabor projektov za kandidiranje za sredstva Evropske unije, konec leta 2009 so bili potrjeni naslednji projekti:

Brezmejna doživetja narave

Namen projekta, ki poteka v okviru EU programa Cilj3 čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Avstrijo, je povečati izrabo potencialov, ki jih prebivalstvu ponujajo narava, naravni viri, ljudje in druge vrednote zavarovanih območij. Jeseni 2009 je bila podpisana partnerska pogodba, opravljene so bile še pripravljalne organizacijske dejavnosti, predvsem pri Modulu 2 (infrastruktura), ki ga na slovenski strani koordinira JZ TNP.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

ERA 2

Osrednje vsebine projekta so sodelovanje z lokalnim okoljem ter izobraževanje in ozaveščanje. Načrtujemo izdelavo načrtov upravljanja za pet pašnih planin zgornje Gorenjske po zgledu primerov dobrih praks, ki so bili predstavljeni za lokalno prebivalstvo parka na strokovni ekskurziji v NP Visoke Ture v Avstriji ter delavnici, ki je bila maja 2009 v okviru Mednarodnega festivala alpskega cvetja organizirana v Bohinju.

Krog parkov - ERA

Cilji projekta na območju Zgornjega Posočja so izobraževanje, skupna promocija in oblikovanje skupnih turističnih produktov.

Mednarodno sodelovanje

Mreža zavarovanih območij v Alpah;

Članstvo direktorice TNP dr. Marije Markeš in mag. Martina Šolarja v izvršnem odboru.

Mednarodna konferenca Mreže zavarovanih območij v Alpah z naslovom Življenje v Alpah – novi izzivi in generalna skupščina v prostorih uprave TNP na Bledu od 8. do 10. oktobra 2008

Trajnostni razvoj v alpskih regijah je bila osrednja tema konference, na kateri je sodelovalo več kot 100 udeležencev z različnih zavarovanih območij v Alpah in drugod. Konferenca je bila priložnost za okrepitev sodelovanja med zavarovanimi območji, izmenjavo izkušenj in znanj ter za oblikovanje skupnih projektov.

Zavarovana območja se v svojem lokalnem okolju soočajo z izzivi, ki zadevajo celoten alpski prostor, kar jih nedvomno postavlja v vlogo nosilcev znanja in odličnosti na področju upravljanja okolja in alpskih virov. Na srečanju so bile predstavljene tematike, ki zadevajo ohranjanje alpske biotske raznovrstnosti, zmanjševanje učinkov podnebni sprememb in konkretne pobude zavarovanih območij. V okviru konference je generalna skupščina Alpske mreže potrdila

akcijski program za obdobje 2009–2010 na področju tematskega sodelovanja – organizacije skupnih dogodkov, razvoja in uresničevanja projekta ekološke mreže, na področju komuniciranja in ozaveščanja javnost ter sodelovanja Alp s Karpati.

Predsedovanje Slovenije EU

V okviru predsedovanja Slovenije EU v prvi polovici leta 2008 je bila naloga Slovenije na področju varstva narave vodenje Evropske unije v okviru priprav in izvedbe 9. konference držav podpisnic Konvencije o biološki raznovrstnosti v Bonnu maja 2008. Član strokovne skupine o biološki raznovrstnosti je imenoval MOP, je bil tudi mag. Martin Šolar kot koordinator za gorske ekosisteme in za strokovno pomoč za področje zavarovanih območij in gozdno biodiverzitetu.

Svet Evrope – direktorat za kulturo ter kulturno in naravno dediščino

Sodelovanje v zvezi z evropsko diplomom, ki jo je TNP prejel leta 2004. Osrednja naloga je spremljanje stanja in izvajanja pogojev in priporočil iz resolucije o diplomu TNP-ju. Poleti 2008 je TNP zaradi ocene in pregleda stanja obiskal pooblaščen strokovnjak Sveta Evrope Pierre Hunkler. Oktobra 2009 je Ministrski svet Sveta Evrope TNP-ju podaljšal diplomom za zavarovana območja do leta 2019.

Svetovna komisija IUCN za zavarovana območja

Sodelovanje pri strokovnem delu komisije – uveljavljanju mednarodnih upravljaljskih kategorij, coniranju v zavarovanih območjih in preverjanju dejanskega stanja na posameznih zavarovanih območjih.

Federacija Europarc

TNP je ena najstarejših članic Federacije Europarc in dejavno sodeluje pri delu in projektih največjega evropskega združenja zavarovanih območij. Do septembra 2008 je bil član predsedstva Europarca mag. Martin Šolar, ki je leta 2009 postal član strokovnega odbora za čezmejno sodelovanje.

European Wilderness Initiative

Sodelovanje v strokovni skupini iniciative za ohranjanje zavarovanih območij, kjer ni aktivnega upravljanja. Primernost in možnost uveljavljanja območij divjine oziroma uveljavljanje koncepta »neposeganja« sta bili tudi ključni temi srečanja predstojnikov sektorjev za naravo v ministrstvih držav EU na Bledu in Brdu pri Kranju februarja 2008 in na Evropski konferenci o divjini maja 2009 v Pragi.

Še druga sodelovanja TNP:

V okviru projekta ERA se je razvilo poglobljeno sodelovanje s parkoma **Naravni park Julijsko predgorje (I) in Narodni park Nockberge (A)** pri izmenjavi šolskih skupin in promociji na različnih sejmih in dogodkih. S parkoma TNP uspešno sodeluje pri projektne delu in pridobivanju sredstev EU.

Narodni park Snowdonia (Wales, VB) – pogodba o medsebojnem sodelovanju.

Narodni park Hohe Tauern (A), Narodni park Les Ecrins (F) in TNP – tristranski sporazum.

Univerza v Celovcu – sodelovanje pri podiplomskem študiju upravljanja zavarovanih območij.

Via Alpina – priprave za urejanje in promocijo vijoličaste poti Via Alpina od Julijskih Alp do Berchtesgadna.

Mednarodna federacija za nadzornike (IRF – International Ranger Federation).

Sodelovanje strokovnih služb TNP

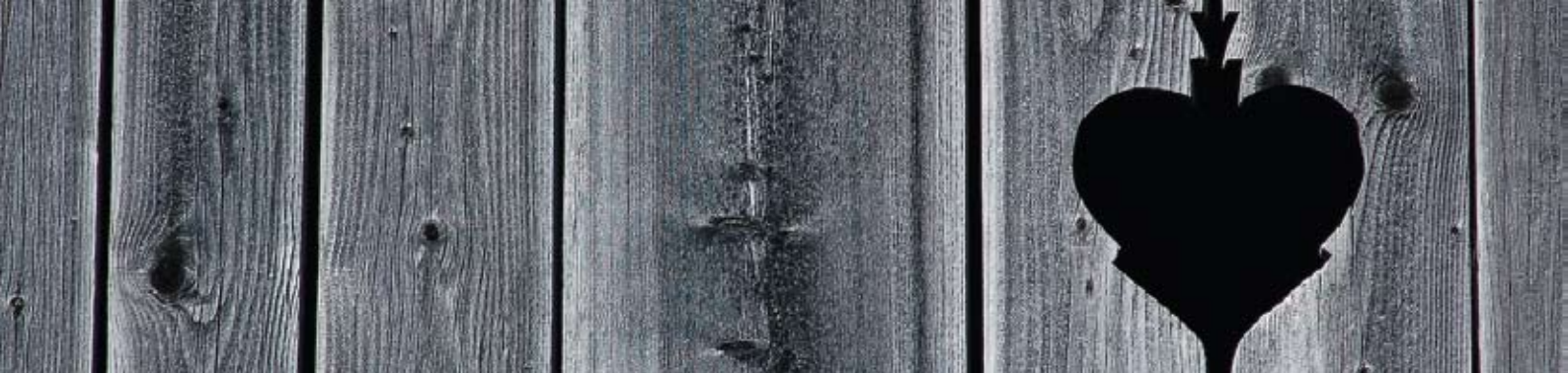
JZ TNP pri upravljanju narodnega parka in za uresničevanje ciljev sodeluje z državnimi ustanovami, občinami in drugimi organizacijami ter s posamezniki na območju narodnega parka in odpira prostor za dialog med različnimi interesi in dejavnostmi v zavarovanem območju.

Za sodelovanje se zahvaljujemo Ministrstvu za okolje in prostor in Direktoratu za prostor, Agenciji RS za okolje in Uradu za upravljanje z vodami, Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvu za kulturo, Ministrstvu za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo, Uradu slovenske nacionalne komisije za UNESCO, Ministrstvu za javno upravo, Ministrstvu za notranje zadeve, Inšpektoratu RS za okolje in prostor, Zavodu RS za varstvo narave in območnima enotama Kranj in Nova Gorica, Zavodu za varstvo kulturne dediščine Slovenije in območnima enotama Kranj in Nova Gorica, Upravnim enotam Tolmin, Radovljica in Jesenice, Zavodu za gozdove Slovenije in območnima enotama Tolmin in Bled, Območnemu združenju upravljalcev lovišč, Kmetijski svetovalni službi, Direkciji za državne ceste, občinam Bled, Bohinj, Bovec, Gorje, Jesenice, Kobarid, Kranjska Gora, Tolmin, regionalnim razvojnim agencijam, Geografskemu inštitutu Antona Melika, ZRC SAZU, Fakulteti za arhitekturo, Slovenski turistični organizaciji, Turistični zvezi Slovenije, lokalnim turističnim organizacijam z območja Julijskih Alp, Planinski zvezi Slovenije, planinskim društvom, lovskim družinam, agrarnim in lokalnim skupnostim.

Zahvaljujemo so za sredstva, ki so jih prispevali:

Hessensko-slovensko društvo Wiesbaden
Zavarovalnica Triglav, d.d.
Studio Arkadena
Ministrstvo za obrambo Slovenska vojska – 15. brigada SV
Občina Bled
Občina Kranjska Gora
Prirodoslovni muzej Slovenije
Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov Republike Slovenije
PD Dovje Mojstrana
Gorenjka Lesce
Logos Trend d.o.o.
Nimrod d.d.
Hidria aet d.o.o.
Istrabenz d.d.
M tours Bled
Tiskarna Medium d.o.o.

Za uspešno izvedene dogodke in prireditve v TNP se zahvaljujemo vsem sodelujočim, ki so kakorkoli pripomogli k izvedbi programa. Enaka zahvala gre vsem ponudnikom na Triglavski tržnici za pestro izbiro izdelkov in pridelkov.

Svet Triglavskega narodnega parka v letih 2008 in 2009

2005–2009

od julija 2009

Predsednik sveta **Podpredsednik sveta**

dr. Milan Orožen Adamič
Berti Rutar

dr. Darij Krajčič
Dušan Vučko

Člani – predstavniki vlade RS:

Vlada RS
Ministrstvo za okolje in prostor
Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano
Ministrstvo za kulturo
Ministrstvo za finance
Ministrstvo za šolstvo in šport
Ministrstvo za visoko šolstvo,
znanost in tehnologijo

dr. Marjan Vežjak

Maksimilijan Mohorič
Silvester Gaberšček
dr. Stanislav Klinar
dr. Milan Orožen Adamič

dr. Zvonko Bergant

dr. Darij Krajčič
dr. Katarina Groznik Zeiler

mag. Jože Dular
Silvester Gaberšček
Eva Štravs Podlogar
Alenka Kovšca

Člani – predstavniki občin:

Občina Bled
Občina Bohinj
Občina Bovec
Občina Gorje
Občina Kranjska Gora
Občina Kobarid
Občina Tolmin

dr. Samo Zupan
Jožef Cvetek
Siniša Germovšek
dr. Tomaž Pazlar
Mirko Eržen
Jože Šerbec
Berti Rutar

Janez Petkoš
Dušan Vučko
Siniša Germovšek
dr. Tomaž Pazlar
Mirko Eržen
Aljoša Mozetič
Darjo Velušček

Člani – predstavniki drugih ustanov:

Planinska zveza Slovenije
Lovska zveza Slovenije

Tomaž Banovec
Dušan Jug

Jože Stanonik
Goran Šuler

Člani – predstavniki Javnega zavoda TNP:

Tomaž Bregant
Sašo Hrovat
Tea Lukan Klavžer
Davorin Koren
Radko Legat
Marko Pretner
mag. Martin Šolar

Peter Belhar
Tomaž Bregant
Sašo Hrovat
Edvin Kravanja
Gorazd Kutin
Tea Lukan Klavžer
mag. Martin Šolar (do dec. 2009)
Jurij Dobravec (od dec. 2009)

Poročilo o delu sveta TNP

Svet Triglavskega narodnega parka je imel v letu 2008 tri redne seje in eno dopisno sejo, obravnaval je naslednje teme:

83. seja dne 5. februarja 2008

- Predlog Zakona o Triglavskem narodnem parku.

84. seja dne 28. marca 2008

- Poročilo o delu ter finančno poročilo JZ Triglavski narodni park za leto 2007
- Rebalans finančnega načrta JZ Triglavski narodni park za leto 2008 zaradi pridobitve in planiranja sredstev iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS
- Gradivo Pripombe glede gospodarjenja in gojitve divjadi v TLGO oz. TLUO s poudarkom na lovišču Triglav v Triglavskem narodnem parku (obdobje 1995–2006)
- Stanje priprave novega Zakona o Triglavskem narodnem parku
- Zaključki projektov INTERREG IIIa Slo-Ita, Čezmejno sodelovanje in čezmejni načrt upravljanja na naravovarstveno pomembnih območjih v južnih Julijskih Alpah (PALPIS) in EKO-ERA ALPE ADRIA (Interreg IIIa Slovenija-Avstrija).

Dopisna seja 24., 25. in 28. julija 2008

- Sprememba Pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v JZ Triglavski narodni park.

85. seja sveta dne 27. novembra 2008

- Poročilo o poteku in problemih, izvirajočih iz uvedbe novega plačnega sistema
- Poročilo o izvajanju sklepov, sprejetih na delavnici Upravljanje z divjadjo v Triglavskem narodnem parku
- Razporeditev sredstev iz leta 2007 iz Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS
- Program dela in načrt upravljanja ter Finančni načrt JZ Triglavski narodni park za leto 2009
- Poročilo o stanju pri izdelavi upravljalvskega načrta TNP
- Podatki o obiskovalcih Triglavskega narodnega parka
- Sporazum o sodelovanju med naravnim parkom Julijsko predgorje in Triglavskim narodnim parkom v okviru čezmejnega sodelovanja.

Svet TNP je imel v letu 2009 pet rednih sej in eno dopisno sejo, obravnaval je naslednje teme:

86. seja dne 21. aprila 2009

- Poročilo o delu in finančno poročilo JZ TNP za leto 2008
- Rebalans finančnega načrta JZ TNP za leto 2009
- Spremembe in dopolnitve pravilnika o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest v JZ TNP
- Poročilo o srečanju z ministrom Erjavcem
- Pobuda Civilne pobude Soča Lepena in Lovske družine Soča za vrnitev lovišča Berebica ali za zamenjavo za Črni vrh.

87. seja dne 17. maja 2009

- Poročilo o 4-letnem delu Sveta TNP.

1. seja – konstitutivna seja dne 15. julija 2009

- Konstituiranje Sveta TNP v mandatu 2009–2013
- Volitve predsednika sveta in podpredsednika sveta TNP
- Informacija o postopku imenovanja direktorja JZ TNP.

2. seja dne 25. avgusta 2009

- Predstavitev organiziranosti in dela JZ TNP
- Poročilo o delu komisije za pregled vlog na razpis za direktorja JZ TNP
- Predlog za imenovanje direktorja JZ TNP (predstavitev kandidatov in razprava z njima, splošna razprava, glasovanje o predlaganih kandidatih, razglasitev rezultatov glasovanja)
- Imenovanje delovne skupine za pripravo sprememb statuta in poslovnika sveta JZ TNP in dogovor o delu delovne skupine.

Korespondenčna seja 4., 5. in 6. novembra 2009

- Potrditev rebalansa finančnega načrta JZ TNP za leto 2009.

3. seja dne 2. decembra 2009

- Ugotovitveni sklep o prenehanju članstva v svetu TNP in potrditev novega člana sveta
- Obravnava novega poslovnika o delu sveta TNP
- Program dela in finančni načrt JZ TNP za leto 2010
- Predlog notranje reorganizacije JZ TNP
- Sporazum o soupravljanju in sodelovanju v okviru Slovenskega planinskega muzeja.

Zaposleni v javnem zavodu TNP v letih 2008 in 2009

Direktor(ica)

dr. Marija Markeš (do 30. 9. 2009)
mag. Martin Šolar (od 1. 10. 2009)

STROKOVNE SLUŽBE

Služba za načrtovanje, upravljanje in razvoj parka

mag. Martin Šolar – vodja službe (do 30. 9. 2009)
Marjeta Albinini
Alenka Mencinger (do 31. 10. 2008)

Služba za posege v prostor

Tea Lukan Klavžer – vodja službe
Igor Zakotnik
Aleš Zdešar

Služba za varstvo in upravljanje prostoživečih živali

Miha Marenče – vodja službe

Znanstvenoraziskovalna služba

Jurij Dobravec – vodja službe
Tanja Menegalija
Maja Fajdiga Komar (do 31. 12. 2008)
Majda Odar
Ana Marija Kunstelj Pavlovski (do 15. 2. 2008)
Alenka Petrinjak (do 31. 12. 2008)
Jera Rak (do 29. 2. 2008 in od 1. 9. 2009)
Andrej Žemva (do 15. 2. 2008)

Služba za kmetijstvo, gozdarstvo in razvoj podeželja

Davorin Koren – vodja službe
dr. Marija Markeš (od 1.10. do 31.10. 2009)
Alenka Mencinger (od 1. 12. 2009)

Služba za izobraževanje in naravovarstveno vzgojo

Jože Andrej Mihelič – vodja službe

Služba za odnose z javnostmi

Tina Markun

Služba za varstvo kulturne dediščine

Naravovarstvena nadzorna služba

Sašo Hrovat – vodja službe

Oddelek Pokljuka-Mežakla

Jure Kočan – vodja oddelka
Tomaž Bregant
Franci Tišler
Aleš Žemva

Oddelek Trenta s Posočjem

Zvonko Kravanja – vodja oddelka
Jelko Flajs (do 22. 10. 2008)
Dean Kovač
Albert Kravanja
Gorazd Kutin
Martin Završnik
Samo Rutar (od 1. 9. 2009)

Oddelek Kranjska Gora

Radko Legat – vodja oddelka
Iztok Butinar
Anton Štular
Valentin Štular
Tonček Urbas
Stanko Zima (do 7. 8. 2009)
Jernej Legat (od 1. 9. 2009)

Oddelek Bohinj

Peter Belhar – vodja oddelka
Janez Grašič
Jože Hodnik (do 30. 6. 2008)
Boštjan Podgornik
Franci Štros

SKUPNE SLUŽBE**Oddelek za administrativne in splošne zadeve**

Mojca Žula (do 31. 10. 2008)
Mateja Repe (od 1. 12. 2008)

Oddelek za finančne zadeve

Tanja Dijak
Cvetka Ravnik
Bernardka Kunšič (do 4. 8. 2008)
Špela Stojan

Oddelek za pravne zadeve

Irena Ilešič Čujovič – vodja oddelka

Oddelek za promocijo in trženje

Mojca Smolej – vodja oddelka

**Oddelek za tehnično vzdrževanje
in upravljanje z nepremičninami**

Janko Dobravec – vodja oddelka
Andreja Poklukar

INFORMACIJSKO SREDIŠČE TRENTA

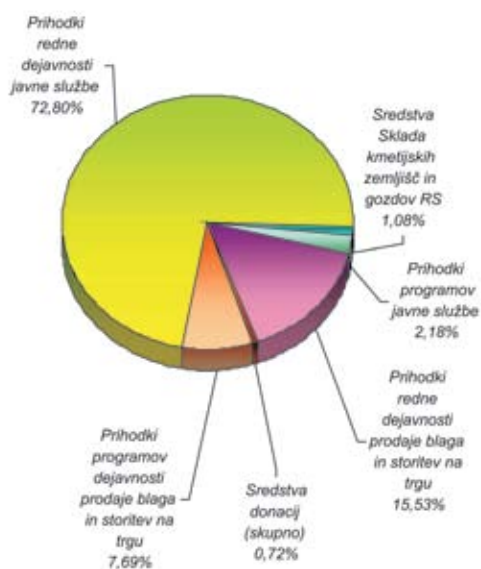
Marko Pretner – vodja centra
Edvin Kravanja
Alenka Hace
Barbara Kavs
Erika Oblak (od 19. 5. 2008 do 18. 10. 2009)
Andrejka Kravanja
Miran Hosner
Silva Zakrajšek
Danila Komac (od 1. 4. 2008)

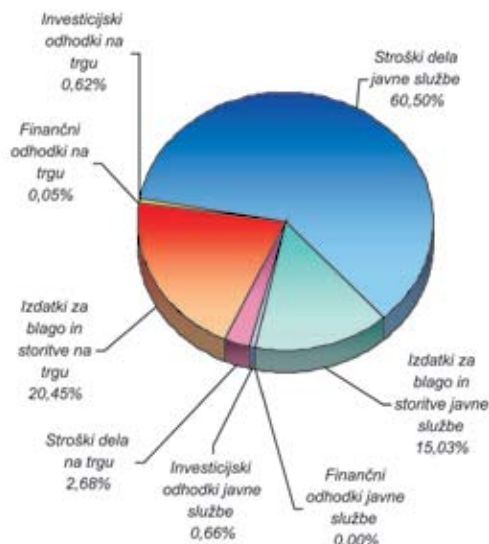
Poslovno poročilo

Pregled prihodkov in odhodkov javnega zavoda Triglavski narodni park po vrstah in dejavnostih v letu 2008 (v Eur)

CELOTNI PRIHODKI 2008

CELOTNI ODHODKI 2008

PREGLED PRIHODKOV

VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2008
1. Prihodki za financiranje dejavnosti javne službe	1.441.468,09
1.1. Prihodki redne dejavnosti	1.378.218,35
1.2. Sredstva Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS	20.527,13
1.3. Prihodki programov	41.222,61
1.3.1. Program UNESCO MAB (MVŠZT, Urad komisije Unesco)	12.027,37
1.3.2. Program ohranjanja biotske raznovrstnosti na planini Klek (ZVN)	22.220,99
1.3.3. Priprava na zasedanje pogodbenic Konvencije o biološki raznovrstnosti	6.974,25
1.4. Sredstva donacij	1.500,00
2. Prihodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	451.575,09
2.1. Prihodki redne dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	293.952,79
2.2. Sponzorji, donatorji	12.141,67
2.3. Prihodki programov:	145.480,63
2.3.1. Znanstvenoraziskovalna služba	
- mednarodni projekt Interreg Alpencom	38.258,95
- mednarodni projekt Interreg Palpis	62.470,16
2.3.2. Mednarodni projekt Interreg AV.IS	38.500,00
2.3.3. Program Železna pot (The Iron Route) v sodelovanju z Gorenjskim muzejem	4.022,00
2.3.4. Drugi programi	2.229,52
SKUPAJ (1.+2.)	1.893.043,18

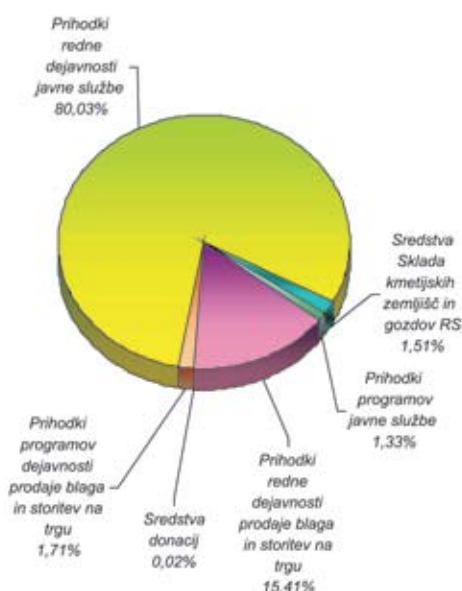
PREGLED ODHODKOV

VRSTA ODHODKA	Realizacija 2008
1. Odhodki dejavnosti javne službe	1.441.468,09
1.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	987.583,91
1.2. Prispevki in davki na plače	156.910,61
1.3. Izdatki za blago in storitve	284.373,29
1.4. Finančni odhodki	80,28
1.5. Investicijski odhodki	12.520,00
2. Odhodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	450.226,11
2.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	48.829,12
2.2. Prispevki in davki na plače	1.848,20
2.3. Izdatki za blago in storitve	386.940,58
2.4. Finančni odhodki	971,32
2.5. Investicijski odhodki	11.636,89
SKUPAJ (1.+2.)	1.891.694,20

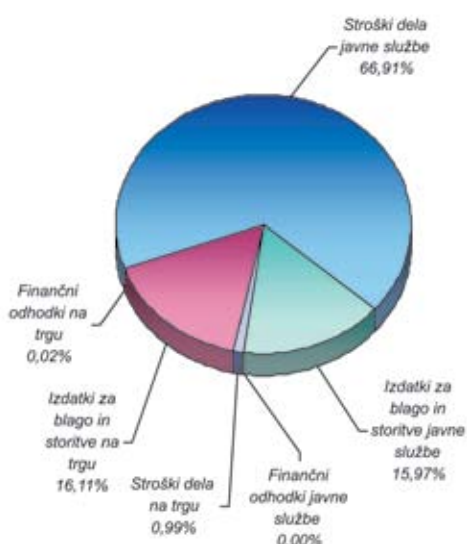

Pregled prihodkov in odhodkov javnega zavoda Triglavski narodni park po vrstah in dejavnostih v letu 2009 (v Eur)

CELOTNI PRIHODKI 2009

CELOTNI ODHODKI 2009

PREGLED PRIHODKOV

VRSTA PRIHODKA	Realizacija 2009
1. Prihodki za financiranje dejavnosti javne službe	1,439.360,88
1.1. Prihodki redne dejavnosti	1,390.050,86
1.2. Sredstva Sklada kmetijskih zemljišč in gozdov RS	26.177,99
1.3. Prihodki programov	23.132,03
1.3.1 Program UNESCO MAB (MVŠZT, Urad komisije Unesco)	10.493,75
1.3.2 Program ohranjanja biotske raznovrstnosti na planini Klek (ZVN)	11.138,28
1.3.3. Program Brihta in Sredini večeri sofinanciranje Občine Bled	1.500,00
2. Prihodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	297.632,37
2.1. Prihodki redne dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	267.703,54
2.2. Sponzorji, donatorji	300,00
2.3. Prihodki programov:	29.628,83
2.3.1 Znanstveno raziskovalna služba	
- mednarodni projekt Interreg Alpencom	3.615,01
- mednarodni projekt Nature experience	368,13
2.3.2 Projekti LEADER	
- projekt Krog parkov - ERA	2.122,22
- projekt ERA 2	1.870,12
2.3.3 Program Železna pot (The Iron Route) v sodelovanju z Gorenjskim muzejem	3.090,00
2.3.4 Drugi programi	18.563,35
SKUPAJ (1.+2.)	1,736.993,25

PREGLED ODHODKOV

VRSTA ODHODKA	Realizacija 2009
1. Odhodki dejavnosti javne službe	1,439.360,88
1.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	1.015.453,18
1.2. Prispevki na plače	146.502,48
1.3. Izdatki za blago in storitve	277.402,19
1.4. Finančni odhodki	3,03
2. Odhodki dejavnosti prodaje blaga in storitev na trgu	297.141,17
2.1. Plače in drugi izdatki zaposlenih	16.984,10
2.2. Prispevki in davki na plače	206,44
2.3. Izdatki za blago in storitve	279.686,06
2.4. Finančni odhodki	264,57
SKUPAJ (1.+2.)	1,736.502,05

Posveti z referati in predavanja

Navedeni so posveti, delavnice, seminarji in okrogle mize, pri katerih so strokovni sodelavci TNP sodelovali z referati, predavanji ali predstavitevami:

- **Predstavitve TNP s poudarkom na Info središču Trenta** – Sejem TIP v Ljubljani, 25. 1. 2008 – E. Kravanja
- **Presentation of management objectives of Triglav National Park** – EU Nature Directors Meeting, Bled, 4. 2. 2008 – M. Šolar (predstavitve)
- **Turizem in rekreacija v Triglavskem narodnem parku** – Posvet: Alternativni zimski turizem v naravnih in narodnih parkih, Nötsch im Gailtal – Avstrija, 27. 2. 2008 – M. Šolar (referat)
- **Varstvo narave v gorah in Triglavski narodni park** – Planinsko društvo Radovljica, Radovljica, 28. 2. 2008 – M. Šolar (predavanje)
- **Turizem v Triglavskem narodnem parku – usklajevanje interesov** – Triglavski narodni park, Delavnica AVIS: Alps Visitor Information System, Bled, 4. 3. 2008 – M. Šolar (predstavitve)
- **Novosti na področju prostorskega načrtovanja in graditve objektov, izobraževalni seminar za nadzornike TNP**, Bled, 11. 4. 2008 – A. Zdešar (referat)
- **Onesnaževanje in varstvo gorske narave** – Planinska zveza Slovenija, Valvasor, 10. 5. 2008 – M. Šolar (predavanje)
- **Obisk zavarovanih območij na primeru TNP** – predavanje ob zaključku tečaja za varuhe gorske narave, 21. 6. 2008 – E. Kravanja
- **Šport, rekreacija, turizem v gorskih zavarovanih območjih** – Triglavski narodni park, Bled, 9. 7. 2008 – M. Šolar (predavanje)
- **The Europarc Federation strategy for the European Protected Areas** – International conference: Parchi per una sola terra, Feltre – Italija, 10. 7. 2008 – M. Šolar (predstavitve)
- **Pocarjeva domačija v Triglavskem narodnem parku – dobitnica diplome Europa Nostra za arhitekturno dediščino 2006**, mednarodni posvet The best in heritage, Dubrovnik, 25. 9. 2008 – T. Markun (referat)
- **Pohodništvo v zavarovanih območjih** – Dnevi pohodništva v Bohinju 2008: Posvet – izzivi pohodništva, Bohinj, 3. 10. 2008 – M. Šolar (referat)
- **Management objectives of Triglav National Park** – Conference: Challenges and perspectives in protection of National Parks, Ohrid – Makedonija, 31. 10. 2008 – M. Šolar (referat)
- **Predstavitve dela in postopkov prekrškovnega organa nadzornikom iz Makedonije** – Bled, 11. 12. 2008 – V. Štular
- **Wildnis im internationalen Kontext – Wildnis in Europa / Vision – Realität – Utopie** – Workshop: Europas wildes Herz, NP Bayerischer Wald – Nemčija, 11. 12. 2008 – M. Šolar (referat)
- **Europarc Junior ranger programme from 2002–2007** – EUROPARC Junior Ranger Summit, NP Bavarian Forest – Nemčija, 12. 12. 2008 – M. Šolar (predstavitve)
- **Evropska unija in predsedovanje Slovenije v okviru Konvencije o biološki raznovrstnosti** – Gimnazija Jesenice, predavanje, Jesenice, 9. 1. 2009 – Martin Šolar
- **Narava in varstvo narave** – Univerza v Novi Gorici, predavanje, 9. 1. 2009 – Jurij Dobravec
- **Načrt upravljanja Natura 2000 območja – primer Šotna barja na Pokljuki** – Univerza v Novi Gorici, predavanje, 9. 1. 2009 – Jurij Dobravec
- **Projekti znanstveno raziskovalne službe TNP** – Univerza v Novi Gorici, predavanje, 9. 1. 2009 – Jurij Dobravec
- **Neznani znani TNP**, predavanje za Muzejsko društvo Žiga Zois v Domu Joža Ažmana v Bohinjski Bistrici, 17. 1. 2009 – Jože Mihelič
- **Pristojnosti JZ TNP na področju graditve objektov**, Bled, 20. 1. 2009, predavanje – Aleš Zdešar
- **Križemkrazem TNP**, predavanje za PD Tolmin v knjižnici Cirila Kosmača, 11. 2. 2009 – Jože Mihelič
- **Primerne oblike naravi prijaznega turizma v parkih**, predstavitev na okrogli mizi, Ljubljana, gospodarsko razstavišče (sejem TIP), 22. 1. 2009 – Marko Pretner
- **The New Wilderness Model in the European Context**, Conference: The appropriateness of non-intervention management for protected areas and Natura 2000 sites, Srni, Češka, 26. 1. 2009 – Martin Šolar (referat)
- **Management Objectives of Triglav National Park** – Conference: The appropriateness of non-intervention management for protected areas and Natura 2000 sites, Srni, Češka, referat, 27. 1. 2009 – Martin Šolar
- **Stanje velikih zveri v Triglavskem narodnem parku ter izkušnje in naloge nadzornikov parka v zvezi z njimi** – Mreža zavarovanih območij v Alpah, Srečanje Danilo Re 2009, Mittersill, Avstrija, 13. 3. 2009, referat – Martin Šolar
- **TRANSSITAL Alpine crossings as junctions, management of animal and human migratory corridors crossings as junctions** – Mittersill, predavanje Alpska mreža zavarovanih območij, delovna skupina za velike zveri, 13. 3. 2009 – Jurij Dobravec
- **Can management of Natura 2000 priority species cause internal conflict - case of brown bear (Ursus arctos) and tiger moth (Callimorpha quadripunctaria) on alpine pastures**, Mittersill, predavanje, Alpska mreža zavarovanih območij, delovna skupina za velike zveri, 13. 3. 2009 – Jurij Dobravec
- **Varstvo narave v gorah** – Planinska zveza Slovenije: Tečaj za planinske vodnike, Valvasor, 15. 3. 2009, predavanje – Martin Šolar
- **Predstavitve TNP na Festivalu gorniškega filma v Ljubljani** (Kinoteka), 16. 3. 2009 – Jože Mihelič
- **Varstvo narave v gorah in Triglavski narodni park** – Planinsko društvo Javornik, Slovenski Javornik, 27. 3. 2009, predavanje – Martin Šolar
- **Organiziranost projektnega dela Znanstvenoraziskovalne službe TNP** – Spomladanska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, 30. 3. 2009, predstavitev – Jurij Dobravec
- **Trassital – Upravljanje križišč poti živali in človeka kot stičišč** – Spomladanska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, 30. 3. 2009, predstavitev – Jera Kalan
- **SCIP – Znanost v parkih** – Spomladanska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, 30. 3. 2009, predstavitev – Tanja Menegali
- **TRIGLAV+NAT – Mrežno upravljanje Natura 2000 prioritarnih vrst in habitatnih tipov** Spomladanska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, 30. 3. 2009, predstavitev – Jurij Dobravec
- **Brezmejna doživetja narave** – Spomladanska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka, 30. 3. 2009, predstavitev – Jurij Dobravec
- **Vsebine dela službe za posege v prostor v JZ TNP**, predavanje študentom Filozofske fakultete, 2. letnik Oddelka za geografijo, Bled, 10. 4. 2009 – Tea Lukan Klavžer
- **Vloga nadzornikov pri delu z obiskovalci parka** – Triglavski narodni park, Seminar za turistične delavce, Bled, 16. 4. 2009, predavanje – Martin Šolar
- **Predstavitve strukture JZ TNP s poudarkom na vsebinah službe za posege v prostor**, predavanje študentom Filozofske fakultete, 3. letnik Oddelka za geografijo, usmeritev Varstvo geografskega okolja, Ljubljana, 22. 4. 2009 – Tea Lukan Klavžer
- **Kulturna krajina v TNP na območju Bohinja**, predavanje študentom krajinske arhitekture, Bled, 23. 04. 2009 – Igor Zakotnik
- **Cilji upravljanja Triglavskega narodnega parka v luči upoštevanja mednarodnih varstvenih standardov in upravljaljskih kategorij IUCN**

- za zavarovana območja** – MOP, Strokovni posvet, Ljubljana, 12. 5. 2009, referat – Martin Šolar
- **Transboundary cooperation in Julian Alps** – Europarc Federation, International meeting on Europarc Transboundary cooperation, Lapanina, Estonija, 6. 5. 2009, referat – Martin Šolar
  - **Onesnaževanje in uničevanje gorske narave, vplivi množičnega obiska v gorah** – Planinska zveza Slovenije, Izpopolnjevanje za vodnike PZS 2009–2011, Valvasor, 16. 5. 2009, predavanje – Martin Šolar
  - **Parco naturale Prealpi Giulie (Italia) & Triglavski narodni park (Slovenia)** – IUCN WCPA Europe Expert Group on Transboundary Protected Areas and Transboundary Conservation, 2009 Annual Meeting, NP Oulanka – Finska, 2. 6. 2009, referat – Martin Šolar
  - **Candle - Communication Activity Network for Decrease of Light-pollution in the Environment**, predavanje Alpska mreža zavarovanih območij, Workshop "Joint Communication & Environmental Education", 4th and 5th of June 2009 Bourg d'Oisans – Francija, 5. 6. 2009, predstavitev – Jurij Dobravec
  - **Transsital - Alpine crossings as junctions** - Alpine Alpine-Carpathian International Colloquium "Large carnivores: management, research and public relation strategies of the protected areas, 3. 7. 2009, Nizke Tatry National Park, predavanje – Jurij Dobravec
  - **Naturerlebnis Grenzenlos / Brezmejna doživetja narave – MODUL 2 razvoj infrastrukture / Infrastrukturentwicklung** - Nature Experience - 2nd Project Steering Committee Meeting, 21. 9. 2009, Biotehniški center Naklo, predstavitev – Michael Baldauf – Jurij Dobravec
  - **Pohodništvo v zavarovanih območjih** – LTO Bohinj, Posvet – izzivi pohodništva, Bohinjska Bistrica, 3. 10. 2009, referat – Martin Šolar
  - **Neposredni nadzor v naravi v zavarovanih območjih Slovenije** – NP Plitvice, Seminar za nadzornike Republike Hrvaške, Plitvice, 14. 10. 2009, predavanje – Martin Šolar
  - **HABIS (Habitatni informacijski sistem) – podatki o naravi za potrebe Načrta upravljanja** – Jesenska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka 26. 10. 2009 – Tanja Menegaliya
  - **EMONA (Evidenca motenj v naravi) – podatki o človekovih vplivih na naravo za potrebe Načrta upravljanja** – Jesenska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka 26. 10. 2009 – Jera Rak
  - **Info središče Triglavsko roža na Bledu v letu 2009** – Jesenska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka 26. 10. 2009 – Majda Kozjek
  - **Brezmejna doživetja narave – načrtovanje in ocenjevanje učnih poti v čezmejnem projektnem območju** – Jesenska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka 26. 10. 2009 (Andreja Papež, Jurij Dobravec)
  - **Dvojno Triglavsko jezero – reševanje ekološke katastrofe**. Jesenska predstavitev dela Znanstvenoraziskovalne službe Triglavskega narodnega parka 26. 10. 2009 – Jurij Dobravec
  - **Brezmejna doživetja narave / Nature experience – načrtovanje in ocenjevanje učnih poti v čezmejnem projektnem območju**: 2nd meeting, Module 2 – Infrastructure, 10. 11. 2009 – Michael Baldauf, Jurij Dobravec, Andreja Papež, predstavitev, barje Goreljek
  - **Providing Visitor Infrastructure in the Triglav NP in the light of the objectives and purposes of establishing a national park** – Triglavski narodni park, delavnica projekta Interreg Brezmejna doživetja, Bled, 10. 11. 2009, referat – Martin Šolar
  - **Pocarjeva domačija v Zgornji Radovni – "Pocarca", Dediščina za prihodnost – in memoriam Vladimirju Knificu**, Kranj, 3. 12. 2009, referat – Tea Lukan Klavžer
  - **ViViTo – Visita virtuale del Triglav (Virtual visit to Triglav)** – simpozij TechParks Venzone/Pušja ves – predavanje in predstavitev 5. 12. 2009 – Jurij Dobravec
  - **Javni zavod Triglavski narodni park** – Strokovno srečanje ZRSVN, Bled, 18. 12. 2009, predstavitev – Martin Šolar
  - **Od ovce do štunfa**, Bled, Info središče Triglavsko roža 19. 12. 2009 – 21. 3. 2010 razstava, zloženska – Janko Dobravec, Ana Marija Kunstelj
  - Kalan, J.: Tečaj za animatorje. Bohinjske novice, april 2009, str. 5
  - Kozjek, M. in Kunstelj, A. M.: Aktivnosti v Triglavski roži. Bohinjske novice, april 2009, str. 36
  - Kozjek, M.: Brihta, fotografija, film in gledališče v Info središču Triglavsko roža. Bohinjske novice, februar 2009, str. 11
  - Kozjek, M.: Brihta, fotografija, film in gledališče v Info središču Triglavsko roža. Blejske novice, januar 2009, str. 14
  - Kozjek, M.: Dogajanja v Triglavski roži na Bledu. Blejske novice, junij 2009, str. 13
  - Kozjek, M.: Jaka Čop in Matevž Lenarčič – varovanje narave s pomočjo fotografije. Svet pod Triglavom, Triglavski narodni park, december 2009, str. 11
  - Kozjek, M.: Triglavsko roža v decembru 2008 in januarju 2009. Bohinjske novice, januar 2009, str. 8
  - Kozjek, M.: Tudi v TNP obeležili evropski dan parkov. Blejske novice, maj 2009, str. 15
  - Kozjek, M.: Info središče Triglavsko roža na Bledu vabi. Bohinjske novice, julij 2009, str. 14
  - Kunstelj, A. M., Kozjek, M.: Kiparka narava v Info središču Triglavsko roža na Bledu. Blejske novice, avgust 2009, str. 14
  - Kunstelj, A. M., Kozjek, M.: Kiparka narava v Info središču Triglavsko roža na Bledu. Bohinjske novice, september 2009, str. 13
  - Kunstelj, A. M., Kozjek, M.: Pestro dogajanje v Triglavski roži. Blejske novice, april 2009, str. 15
  - Markun, T.: Pocar farm / Triglav National Park – 2006 EU Prize for Cultural Heritage / Europa Nostra Diploma for Architectural heritage, zbornik The Best in Heritage, Dubrovnik, Croatia, september 2008, str. 40, 41
  - Menegaliya, T., in Markun, T.: Z družino v Triglavski narodni park, Otok in družina, junij 2008
  - Mihelič, J. A.: Triglavski narodni park (brošura), Via Alpina in Rupertova pot, transverzala skozi 5 narodnih parkov in 3 države, str. 14, 15, 16, 17, izšlo pri Nacionalnem sekretariatu Vie Alpine Avstrije in Nemčije
  - Mihelič, J., Šolar, M. 2008. Triglavski narodni park – pomlad je tu. V: Primorske novice, št. 146 / 2008 (26. 6. 2008). Koper, Primorske novice ČZD: str.: 19, 20
  - Petrinjak, A., in Kozjek, M.: Večer o pticah in skrbi zanje. Bohinjske novice, marec 2009, str. 17
  - Petrinjak, A., Kozjek, M.: Pestro dogajanje v Info središču Triglavsko roža na Bledu. Blejske novice, marec 2009, str. 19
  - Petrinjak, A., Rak, J., Kozjek, M.: Tujerodne vrste – prezrta grožnja. Bohinjske novice, oktober 2009, str. 19
  - Zwei ausgewählte schutzgebiete im nachbarland Slowenien; Kärntens Natur – erhalten und erleben, maj 2008 – M. Smolej
  - Stele, F., in Kozjek, M.: Oktober v Triglavski roži. Blejske novice, november 2009
  - Stele, F., in Kozjek, M.: Spominska razstava Jaka Čop (1911–2002). Bohinjske novice, november 2009, str. 14
  - Šolar, M.: Narava tudi za jutri. V: Primorske novice, št. 146 / 2008 (26. 6. 2008). Koper, Primorske novice ČZD: str. 20
  - Šolar, M.: 99 let prvih 9 parkov. V: Primorske novice, št. 146 / 2008 (26. 6. 2008). Koper, Primorske novice ČZD: str. 20
  - Šolar, M.: TNP – 100 let pobude za zavarovanje. V: Primorske novice, št. 146 / 2008 (26. 6. 2008). Koper, Primorske novice ČZD: str. 20
  - Šolar, M.: Nekdanje občestne srambe za pesek. V: Gorenjski glas, 25. 11. 2008. Kranj, ČGP Gorenjski glas: str. 21
  - Šolar, M.: Onesnaževanje in uničevanje gorske narave, vplivi množičnega obiska v gorah. V: Gradivo za izpopolnjevanje v kopnih razmerah 2009–2011. Ljubljana, Planinska zveza Slovenije: str.: 30–43
  - Šolar, M.: Najstrožje za najlepše, Primorske novice, št. 144 / 2009 (24. 6. 2009). Koper, Primorske novice ČZD: str. 17
  - Šolar, M.: The New Wilderness Model in the European Context. V: Europe's Wild Heart Conference Report. Vimperk and Grafeanu, Šumava National Park / Bavarian Forest National Park: str. 16–17
  - Šolar, M.: Management Objectives of Triglav National park in the Light of Achieving Non-intervention Management. V: Europe's Wild Heart Conference Report. Vimperk and Grafeanu, Šumava National Park / Bavarian Forest National Park: str. 58–59
  - Šolar, M.: Divjina – izziv in preizkus upravljanja narave brez poseganja človeka. V: Okolje in prostor, št. 139. Ljubljana, Ministrstvo za okolje in prostor: str. 7
  - Šolar, M.: Urejanje Triglavskega narodnega parka za obiskovalce v luči ciljev in namenov ustanovitve narodnega parka. V: Dela 31. Ljubljana, Oddelek za geografijo, Filozofska fakulteta v Ljubljani: str. 129–142
  - Šolar, M.: Igor Maher (1963–2009). V: Planinski vestnik 9 / 2009. Ljubljana, Planinska zveza Slovenije: str.: 78–80
  - Šolar, M.: Planina Klek. Bled, Triglavski narodni park: zloženska

Bibliografija

Objavljeni avtorski prispevki zaposlenih TNP v tiskanih medijih

- Albinini, M.: S škrati v naravo, 1. del. Žlejšn. V: Svet&ljudje, št. 9, letnik XII, Radovljica, Didakta: str. 84–86
- Albinini, M.: S škrati v naravo, 2. del. Na Vodnikov razglednik. V: Svet&ljudje, št. 10, letnik XII, Radovljica, Didakta: str. 85–87
- Albinini, M.: S škrati v naravo, 3. del. Sv. Katarina nad Zasipom. V: Svet&ljudje, št. 11, letnik XII, Radovljica, Didakta: str. 85–87
- Albinini, M.: S škrati v naravo, 4. del. Do slapa Peričnik v Vratih. V: Svet&ljudje, št. 12, letnik XII, Radovljica, Didakta: str. 85–87
- Dobravec, Ju.: Vzgoja odnosa do vrednot narave, Didakta, št. 130, Didakta d.o.o., Radovljica, 2009
- Dobravec, Ju.: Izlitije naftnih derivatov v Bohinjsko jezero. Bohinjske novice, julij 2009

Prispevki zaposlenih TNP so objavljeni tudi v časopisu TNP *Svet pod Triglavom* 10, 11, 12 in 13 ter v biltenu *Triglavsko okno* (4 številke).

From the first proposals to the present day

TNP history milestones

- 1906** – first proposal to establish a Nature Conservation Park above Komarča
- 1924** – Formation of the Alpine Conservation Park in the Triglav Lakes Valley (1600 ha)
- 1961** – Decree promulgating the Triglav Lakes Valley as the Triglav National Park (2000 ha)
- 1981** – the Law on the Triglav National Park defined the Park's present borders
- 2003** – The Julian Alps and the Triglav National Park were included into the UNESCO MaB (Man and Biosphere) network
- 2004** – The Park was awarded the European Diploma of Protected Areas

Renewal of the European Diploma of Protected Areas

On 21 October 2009, the Committee of Ministers (European Council) extended the validity of the European Diploma of Protected Areas held by TNP until May 2019. The criteria considered in awarding the Diploma include outstanding natural features, European importance in terms of preservation of biological and landscape diversity and the importance of the protected area for scientific, cultural, aesthetic and recreational purposes. One of the recommendations of the Diploma is that any change to the protected area should be aimed at promoting and enhancing nature conservation.

TNP received Certificate of Excellence for Transboundary Cooperation in the Julian Alps

On 12 September 2009, the Triglav National Park and Prealpi Giulie Natural Park (Resia, Italy) were awarded the Federation Europarc Certificate of Excellence for transboundary cooperation among protected areas. Only eight protected areas have so far been certified, and each of them has been involved in transfrontier cooperation and met the required standards in terms of management, protection, and sustainable development.

TNP Identity Card

Total area:	83,807 ha
Central area:	55,332 ha
Peripheral area:	28,475 ha
Highest point:	Triglav – 2864 m
Lowest point:	Tolminska korita – 180 m
Landscape features:	Young folded ranges of the Eastern Julian Alps, diverse surface forms with pointed summits, steep rock faces and deeply-carved glacier valleys.
Climate:	Average temperatures in the warmest month range from 20 °C in the valley and 5.6 °C in the mountains, and in the coldest month the temperatures range between 0.7 °C and 8.8 °C. The annual average of precipitation exceeds 1500 mm. There are 120 to 146 precipitation days in a year.
Forest:	Forest covers two thirds of the park territory; the predominating tree species on the south side of the park is the beech, whereas spruces and larches are characteristic of the northern side of the park.
Waters:	Subterranean waters, karst springs, water courses and glacier lakes are invaluable TNP assets. The mountain ridges between the Sava and the Soča rivers mark the watershed between the Adriatic and the Black Sea.
Number of settlements:	25
Number of inhabitants:	2.352
Municipalities in the park:	Bovec (30.9%), Bohinj (26.1%), Kranjska Gora (16.5%), Bled (4%), Tolmin (8.5%), Kobarid (3.9%) Gorje (10%) in Jesenice (0.1%).
Human activities:	Forestry, agriculture with pastoral economy, crafts (wood and wool artefacts), tourism.
Local produce:	Bovec Sheep Cheese, Tolminc Cheese, Mohant Cheese and wood and wool products.
Average annual number of visitors:	2-2.5 million
Number of TNP Public Institution employees: ..	51 full-time employees (December 2008) 50 full-time employees and 1 project employee (December 2009)
Managing Authority:	Triglav National Park Public Institution

The purpose of establishing the Triglav National Park

Under the Triglav National Park Act of 1981, which is a legal document designating an area of outstanding natural beauty, the Triglav National Park was proclaimed with an aim to preserve the area's outstanding natural and cultural assets, protect native plant and animal species and the natural ecosystems of the central part of the Julian Alps. Furthermore, the Act intended to promote development of agriculture and forestry in line with the natural conditions and values and ensure to the park inhabitants and visitors enjoyment of nature and culture and recreation in a natural environment.

Mission of TNP Public Institution

- to preserve outstanding natural assets and cultural heritage; to protect the flora and fauna, ecosystems and inanimate nature,

- to create opportunities to visit and experience nature, cultural traditions and spiritual values of this exceptional Alpine territory,
- in compliance with the primary conservation objectives and natural resources, to provide opportunities for sustainable development and life of people in the Park and in its surrounding areas which are friendly to the nature and its cultural landscape.

Vision

The vision of the Triglav National Park Public Institution is to develop the Triglav National Park protected area as a model example of fruitful cooperation among nature conservation, economic, recreational and socio-cultural interests, working towards a common goal: to ensure protected nature, environment, cultural heritage and sustainable development of the Julian Alps for the future generations.

Organisation Structure

The management of the Triglav National Park is the responsibility of the Triglav National Park Public Institution, based in Bled. The TNP Public Institution, led by Director, Martin Šolar (MSc), operates under the Ministry of the Environment and Spatial Planning of RS. The top management body is the Council of TNP, whose composition and the number of members ensures a balanced mix of national and local representatives, representatives of owners, Public Institution employees and the interested public. Founder influence on the vital decisions of the National Park is ensured through the required consent of the council members – representatives of the founder. The TNP Public Institution is financed from the budget of the Republic of Slovenia (approx. 70 percent), from sale of own services and from other sources (international projects).

Legal groundwork

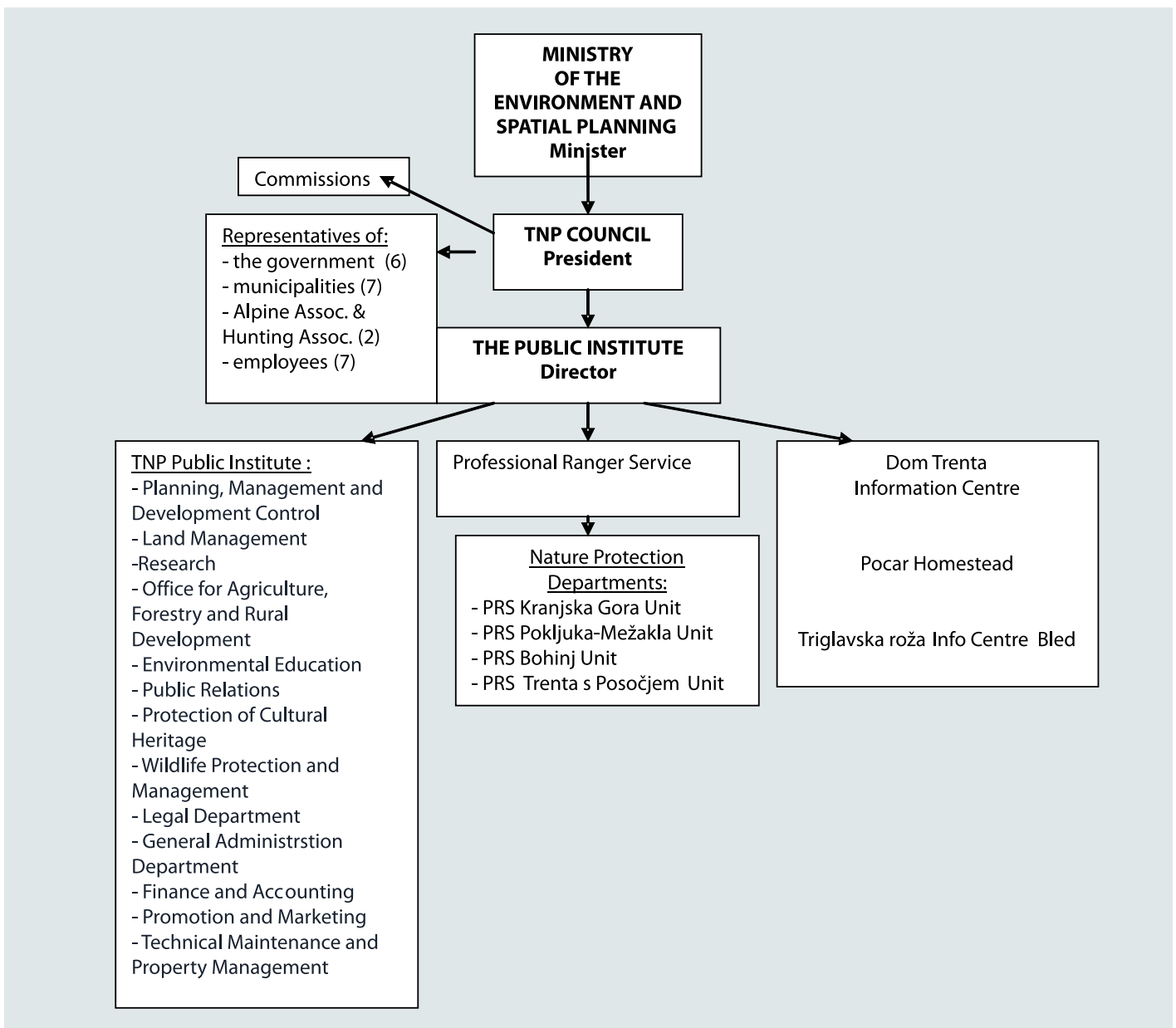
The most important legal documents governing the work of the Triglav National Park Public Institution are the Triglav National Park Act (Official Gazette of SRS, No. 17/81) and Nature Conservation Act (Official Gazette of RS, No. 56/99, with amendments).

The operation of TNP is covered in the Constitution of the Republic of Slovenia and a number of other statutory and implementing acts.

Tasks

The TNP Public Institution performs a variety of public service tasks: planning, management and development of the park, spatial planning and land management, direct nature protection control, protection of cultural heritage, collection and analyses of data on nature and human impact, active involvement in countryside development projects, environmental education and awareness-raising, direct control, protection and management of wildlife, awareness-raising, publication, information, cooperation with local communities and other institutions. Furthermore, the managing authority is given public authority to perform control and exercise the preemption right on the land within its borders. Professional groundwork is being prepared to elaborate nature conservation guidelines to be observed in municipal spatial acts, expert opinions for planned construction projects; besides, the manager is a party in administrative procedures relevant to its scope of activity. Approval of development programmes is legally regulated through the power of authority.

In addition, TNP performs several other tasks which are equally important for the promotion of park ideas in the course of projects – as a project leader or partner, or in the scope of international cooperation. The purpose, objectives and outputs of projects are interconnected and related to the services of a public institution and public authority. To a large extent, the projects are financed from international funds and span several years due to the nature of project work.

Priority tasks of TNP Public Institution in the years 2008 and 2009

Assistance in the preparation of the new Triglav National Park Act (ZTNP)

The activities aimed at preparing the new TNP Act continued in 2008 with the work undertaken by an expert commission that was appointed in 2006 by the then Minister of the Environment and Spatial Planning. The final wording of the proposed TNP Act was developed and submitted to the Government of RS. The Government approved the proposal and presented it to the National Assembly, which had no comments to the proposal at first reading. The proposal did not receive second reading because of parliamentary elections scheduled for autumn 2008.

2009 saw continued work of the specialized group for the preparation of the TNP Act at the Ministry of the Environment and Spatial Planning. Under the Nature Conservation Act, the TNP Public Institution submitted professional groundwork and was occasionally invited to assist in the preparation of professional solutions. The proposal of the new TNP Act was sent to intersectoral debate procedure, and also included the general public. In autumn 2009 the specialized expert group at the Ministry of the Environment worked with TNP to prepare the final proposal of the Triglav National Park Act. The proposal was passed by the Government of RS in December 2009 and presented to parliamentary procedure.

Preparation of Management Plan Proposal

In 2008 and 2009 the collection and regulation of data on the situation of the Park continued for certain areas. Analyses of the situation for various activities performed by TNP were used as the basis for setting activity-specific goals and directions which were presented at several workshops to the professional and general public. Most emphasis was placed on the following areas: spatial planning and management, hunting, traffic, air traffic, and tourism. In the given period, we also collected various data and checked the records needed to prepare the analyses of the situation.

Assessment of the situation and management procedures of TNP

Assessment of the situation and management procedures of TNP, which was prepared in 2008 and 2009, is a uniform and methodologically-specific assessment of the situation in protected areas and forms an excellent professional groundwork document for further work on the TNP Management Plan.

Development of information infrastructure, international projects

As regards the development of information infrastructure, TNP continued the preparation of programmes to carry out a substantive change of the TNP Information Centre in Trenta. Steps were taken to develop the programmes and supplementary equipment at the Information Centre Triglavska Roža Bled, which will provide the center with an additional communication tool that can be used to promote the values of the National Park among local inhabitants and visitors to Bled and Slovenia. In addition, we held an extensive range of exhibitions, lectures, and events. Cooperation aimed at devising a programme for an info station in the Slovenian Alpine Museum in Mojstrana and the info station in Kobarid. The design plan for the Info Station at Stara Fužina in Bohinj was finalized. Within the framework of these activities, a lot of time was invested into preparation of various international projects, which included the issues related to the development of information infrastructure. Two large projects were completed (PALPIS and ALPENCOM), and the Interreg project Nature Experience (Brezmejna doživetja narave) was approved as well as two Leader projects (ERA 2 and ERA Circle of Parks).

Regular work was carried out in the following fields:

Nature protection, conservation of cultural landscape, and development

Collection of data on nature and human impact

In 2008 and 2009 TNP Research Department set up a database on animate nature (Habitat Information System – HABIS) and the presence of man (Record of natural disturbance – EMONA), which have a positive or negative impact on the nature, and included historical, administrative and other man-related data. Another segment of the department's work on collecting nature disturbance information is taken up by the information provided by various institutions where data is collected with other purposes and goals in mind.

In terms of habitat types we should stress that the mapping covered the most sensitive TNP areas, e.g. Triglav Lakes, part of Bohinj, Radovna, Vogel, Vršič, part of Pokljuka and Mangartsko sedlo.

Wildlife Protection and Management

The work is carried out in compliance with the adopted Hunting Management Plan for the Triglav Hunting Management Area (TLUO), which is approved yearly by the Ministry of Agriculture, Forestry and Food. In 2008 and 2009 the tasks related to wildlife control and hunting management were carried out by 13 professional park rangers – hunting guards in 14 hunting grounds with a mean surface area between 4000 and 5000 ha. Data on individual animal species is collected in two ways: through daily random samplings, and systematic long-term surveys.

The TNP Public Institution is authorized for wildlife management in the special-purpose hunting grounds Triglav on a total area of 58,500 ha; hunting is banned from the area of 24,500 ha.

Land management

The TNP Public Institution provides counseling to clients or their authorised persons (documentation clerks), prepares expert opinions, which includes compiling the conditions and guidelines for planned construction works to be undertaken in the protected area (in 2008: 201, in 2009: 243). The TNP Public Institution monitors the progress of construction works and issues warnings to infringers (in 2008: 13 warnings; in 2009: 36 warnings). Furthermore, the department informs the competent inspectorates of the alleged violations of the construction and environment provisions (in 2008:

47 reports, in 2009: 33 reports). Before issuing an expert opinion, the staff perform field surveys and keep detailed photographic documentation. In terms of land management issues, the TNP Public Institution works closely with the representatives of numerous professional institutions.

Nature Conservation Control

The work of Professional Ranger Service covers the entire area of the National Park, which is divided into four nature conservation units, each of these further subdivided into nature conservation districts of approximately 5000 hectares. The work of professional rangers is based primarily on supervising the enforcement of the TNP Act and other relevant regulations applicable to the Park. The TNP Public Institution is authorized to make decisions in the case of law violations. Rangers work closely with the TNP Land Management department in controlling nature interventions, assist and work with the local communities within the Park in pasture cleaning and transport of supplies, which is the Park's contribution to the revival of dairy farming. Nature Conservation Control works with the Ministry of Interior Affairs in maintaining the Park's infrastructure. Increasing emphasis is placed on offering guided tours of the National Park to visitors. The work of the Professional Ranger Service is supplemented by the activities undertaken by the Volunteer Ranger Service of TNP.

Sustainable Countryside Development

In 2008 the municipalities within the TNP developed a number of development documents in which TNP acted as a partner. The scope of consulting and activities involving the Park's residents and their NGOs has increased (farm consultancies, professional assistance on dairy farms, professional assistance to agricultural societies in their implementation of development projects and measures adopted as part of the Slovenian Agricultural Policy).

Visitor infrastructure, education, awareness-building, information and promotion

TNP enables visitors to experience the Park in various ways: through guidance (info centers and points, information boards park trails), guided tours, outdoor workshops, creative workshops, and many educational programmes. Education and awareness building have an important role in understanding and thus respecting the role, purpose and mission of the National Park. The main activities of the Park include: preparation of publications, exhibitions, planned public relations, design and implementation of various educational programmes for all age groups, in particular for the young, actions aimed at presenting the peculiarities of the Park and awareness-raising, etc.

TNP Information Centres

Dom Trenta

Dom Trenta has strengthened its role of an events venue. Trenta is actually becoming a hub of cultural events for its wide surroundings (International Trenta Music Forum, TrentaArs, Trenta Fair, Primorska Poje Choir Revue). Belar Days for primary school children were attended last year by over 700 pupils. Many events are carried out in cooperation with the societies and clubs from the valley and several other event organizers.

Thanks to available accommodation facilities (53 beds), Dom Trenta can hold multi-day programmes interesting for school and other target groups.

Triglavsko Roža Bled

The permanent offer of this information center comprises a presentation of the TNP in word and image, a permanent peat bog exhibition, an introduction to the minute world of plant details, an exhibition on the ethnology of dairy farming, a simulated flight over the Alpine Arch, painting and photographic exhibitions, and a souvenir shop. In the years 2008 and 2009, in the framework of traditional Wednesday Evenings, the Triglavsko Roža Information Centre held 22 photo and 8 arts exhibitions, 6 movie nights, 8 expert lectures, 1 theatre night, 2 literary evenings, and 2 travel lectures. Once a month, the Triglav Market opened its door, bringing to the interested public also its kids' programme Brihta (Brainiac).

TNP Info Stations

The Pocar Homestead at Zgornja Radovna

The Pocar Homestead, which has been turned into a museum, was visited by more than 2400 visitors in the years 2008 and 2009. The farm barn was the venue of three theatre performances and four exhibitions. Several education workshops were organized, which involved demonstrations of traditional farm work and old children's games. The Pocar Homestead was also visited by several distinguished representatives and delegations.

A lot of work was done on the setting up of new info stations in Bohinj, Kobarid, and Mojstrana.

Park trails and info points

Regular maintenance work was carried out on all park trails, in particular as regards the park infrastructure (boards, fences, barriers). Most of the damage was caused in the winter time.

At the beginning of June 2008 new signs marking a protected area of nature (Triglav National Park) were erected along the state roads on the boundaries of the Park.

Environmental education, public relations, and promotion

TNP performed the following activities: prepared a number of visual and oral presentations of the Park, drew up programmes (Natural Days) for school groups, excursions, ethnological workshops,

guided tours of park trails, creative workshops and the Triglav Market. Moreover, we prepared numerous press releases, replies to journalists and individual clients, organized seven press conferences to present the work of the Park. The website www.tnp.si recorded 68,894 visitors in 2008, and 76,714 in 2009. Four issues of the TNP newsletter and several other publications were published.

International projects and schemes

The purpose, goals, and outputs of the projects are closely linked to the tasks of a public service and give TNP an opportunity to upgrade its operations. In 2008 the projects Palpis and Alpencom were completed; the Park continued its work on the Programme aimed at preserving the biotic and landscape diversity on the Pokljuka plateau (Monaco) and the Man and Biosphere UNESCO Programme. We prepared a shortlist of projects to apply for EU funds; at the end of 2009 three of these projects were approved: Nature Experience, Era 2 and the Circle of Parks.

International Cooperation

TNP has maintained its cooperation with the Network of Protected Areas in the Alps, participated in the EU Presidency, worked closely with the Council of Europe (DG for Culture and Cultural and Natural Heritage) and IUCN World Commission for Protected Areas, Federation Europarc, European Wilderness Initiative, University of Klagenfurt, the International Ranger Federation, and several national parks.

Cooperation of TNP expert departments

In managing the Park and in order to ensure attainment of the Park's objectives, TNP Public Institution maintains regular cooperation with state bodies, municipalities within the park and other organisations and individuals in the territory of TNP and thus opens up the territory for a dialogue between different interests and activities within a protected area.

ISSN 1855-5152

Izdal in založil: Javni zavod Triglavski narodni park

Zanj: mag. Martin Šolar

Uredila: Tina Markun

Lektura: Jana Lavtižar

Prevod v angleščino: Darja Pretner

Fotografije: Marjeta Albinini, Dan Briški, Jurij Dobravec,
Tanja Menegalija, Jože Mihelič, Tina Noč, Majda Odar,
Alenka Petrinjak, Marko Pretner, Jera Rak, Martin Šolar,
Aleš Zdešar, arhiv NNS in arhiv TNP

Oblikovanje: Rosje

Tisk: Medium d.o.o.

Naklada: 500 izvodov

Bled, junij 2010

TRIGLAVSKI NARODNI PARK

Ljubljanska cesta 27

SI-4260 Bled

T: +386(0)4 57 80 200

F: +386(0)4 57 80 201

triglavski-narodni-park@tnp.gov.si

www.tnp.si

TRIGLAVSKI NARODNI PARK
TRIGLAV NATIONAL PARK

